

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΟΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Δρ. Λαογραφίας

Ερευνητής Γ' βαθμίδας

Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας

Ακαδημία Αθηνών

**ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ**

Αθήνα 2019

## **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

<b><u>ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</u></b>	<b><u>3</u></b>
<b><u>ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (υποτροφίες, σεμινάρια κ.λπ.)</u></b>	<b><u>3</u></b>
<b><u>ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ</u></b>	<b><u>5</u></b>
<b><u>ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ: (Βιβλία, μελέτες, επιμέλεια εκδόσεων, άρθρα - κεφάλαια)</u></b>	<b><u>7</u></b>
<b><u>ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ</u></b>	<b><u>12</u></b>
<b><u>ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ</u></b>	<b><u>15</u></b>
<b><u>ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ</u></b>	<b><u>16</u></b>
<b><u>ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ –ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</u></b>	<b><u>20</u></b>
<b><u>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΟΜΙΛΙΕΣ -ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΕΛ</u></b>	<b><u>26</u></b>
<b><u>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ</u></b>	<b><u>28</u></b>
<b><u>ΛΟΙΠΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ</u></b>	<b><u>29</u></b>
<b><u>ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ</u></b>	<b><u>29</u></b>
<b><u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ</u></b>	<b><u>30</u></b>
<b>A1. Βιβλία</b>	<b>30</b>
<b>A2. Μελέτες</b>	<b>31</b>
<b>B. Επιμέλεια Εκδόσεων</b>	<b>35</b>
<b>Γ. Άρθρα – Κεφάλαια σε περιοδικά, τόμους, πρακτικά συνεδρίων</b>	<b>38</b>

## ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

**ΕΠΙΘΕΤΟ:** Ποτηρόπουλος

**ΟΝΟΜΑ:** Παρασκευάς

**ΙΔΙΟΤΗΤΑ:** Ερευνητής Γ΄ Βαθμίδας

Κέντρον Ερέυνης Ελληνικής Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών

**Ημερομηνία γέννησης:** 16/08/1967

**Τόπος γέννησης:** Νίκαια Πειραιά

**Διεύθυνση κατοικίας:** Αδάνων 25 β Νίκαια – Πειραιά, Τ.Κ. 18451

**Διεύθυνση Εργασίας:** Κέντρον Ερέυνης Ελληνικής Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών

Ηπίτου 3, Αθήνα, Τ.Κ. 10557

**Τηλέφωνα Εργασίας:** 210 3664766, 2103318042, 2103664751

**Fax:** 210 3313418

**E-mail:** potpari@academyofathens.gr

[potpari@gmail.com](mailto:potpari@gmail.com)

## ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

**2007:** Διδάκτορας Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα, Βαθμός «άριστα».

Θέμα διατριβής: «Πολιτισμικές ταυτότητες στην Πίνδο».

**1998:** Μεταπτυχιακό Δίπλωμα κλάδου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας, Βαθμός Διπλώματος «Άριστα» (10).

Θέμα μεταπτυχιακού: «Από τις “χαμένες πατρίδες” στην πατρίδα του Σήμερα: Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης».

**1991 – 1993:** Παρακολούθηση μεταπτυχιακών σεμιναρίων Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας επί δύο ακαδημαϊκά έτη στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Στα πλαίσια των υποχρεώσεων των μεταπτυχιακών σπουδών, παρακολούθηση μαθημάτων, με εισαγωγή κατόπιν εξετάσεων, του μεταπτυχιακού κύκλου Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και εκπόνηση σχετικών εργασιών στις θεματικές α) Ιστορική και Κοινωνική Παιδαγωγική και β) Σχολική Παιδαγωγική.

**1991:** Πτυχίο Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής Ψυχολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βαθμός Πτυχίου «Πολύ Καλά», 7,14.

**1987:** Πτυχίο Ραλλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας Πειραιά, Βαθμός Πτυχίου «Πολύ Καλά» 8,72.

**1985:** 2ο Λύκειο Νικαίας: 1985, Βαθμός απολυτηρίου «Άριστα», 19 9/11

### **ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ**

**2002 - 2005:** Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), Πρόγραμμα Υποτροφιών Εσωτερικού, ειδίκευση Λαϊκός Πολιτισμός.

### **ΓΛΩΣΣΕΣ**

Άριστη γνώση αγγλικών, γνώση γαλλικών και ιταλικών.

### **ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ:**

**2012:** Συμμετοχή σε Σεμινάρια Κινηματογράφου Ντοκιμαντέρ (Αρχαιολογικό και Εθνογραφικό), Διοργάνωση Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων.

**1997-1998:** Συμμετοχή σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο με θέμα: «Διδακτική της γλώσσας», στα πλαίσια του Προγράμματος Ενδοσχολικής Επιμόρφωσης του σχολικού έτους 1997/1998 με επιστημονικό Υπεύθυνο τον καθηγητή του Τμήματος Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. κ. Παναγιώτη Ξωχέλλη.

## **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ**

- 2013- Σήμερα:** εκλεγμένος **Ερευνητής** Γ΄ βαθμίδας στο Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
- 2009 -2013:** εκλεγμένος **Ερευνητής** Δ΄ βαθμίδας στο Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
- 2018-2019 (ακαδημαϊκό έτος):** μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π) στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας [ΕΛΠ41] Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι Χρόνοι του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [ΕΛΠ] Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Διδασκαλία στο τμήμα Αθήνα 6.
- 2017-2018 (ακαδημαϊκό έτος):** μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π) στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας [ΕΛΠ41] Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι Χρόνοι του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [ΕΛΠ] Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Διδασκαλία στο τμήμα Αθήνα 8.
- 2016-2017 (ακαδημαϊκό έτος):** μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π) στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας [ΕΛΠ41] Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι Χρόνοι του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [ΕΛΠ] Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Διδασκαλία στο τμήμα Λάρισας.
- 2016 – Σήμερα:** Μέλος του Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Διδασκαλία του μαθήματος «Λαϊκός πολιτισμός και τοπική ανάπτυξη» σε σεμινάρια στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και μέλος της συγγραφικής ομάδας του διδακτικού εγχειριδίου (2017).
- 2017-Σήμερα:** Ως μέλος του Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, Διδασκαλία των μαθημάτων: «Πολιτισμός» και «Μεθοδολογία της Έρευνας» για τις ανάγκες του Προγράμματος Σπουδών της ΚΕ΄ Εκπαιδευτικής Σειράς «Αύρα Θεοδωροπούλου» της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Α΄ Κύκλος, Γενική Φάση και Β΄ Κύκλος Εξειδίκευσης της Ειδικής Φάσης Σπουδών, αντίστοιχα) και συμμετοχή στην εκπόνηση του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού.
- 2005 – 2008:** **Αποσπασμένος εκπαιδευτικός** στο Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
- 1998 - 2005:** Μόνιμος εκπαιδευτικός, **δάσκαλος** στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, 2ο Γραφείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά, 18ο και 26ο Δημοτικά Σχολεία Νικαίας.
- 2002 – 2004:** Εκπόνηση εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων για μαθητές δημοτικού στο πλαίσιο ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού (www.jele.gr) από την εταιρεία Rainbow Computer A.E.
- 1997- 1998:** Αναπληρωτής **δάσκαλος** στο 61ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης.
- 1996:** Διδασκαλία ζητημάτων Ελληνικής Λαογραφίας στο πλαίσιο του “*Ολοκληρωμένου προγράμματος ανάπτυξης αγροτουρισμού στο Νομό Καστοριάς*” του ΚΕ.Κ. “Πολύτροπον”, στην Καστοριά.
- 1995 - 1996:** **Λαογραφική Έρευνα:** Υπογραφή Σύμβασης εργασίας με την Δημοτική Εταιρία Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης Βέροιας, για τη διενέργεια επιτόπιας Εθνογραφικής-Λαογραφικής έρευνας στην πόλη της Βέροιας και την επιτέλεση μουσειολογικών εργασιών για την πραγματοποίηση της έκθεσης του Λαογραφικού Μουσείου Βέροιας(οργάνωση και διεύθυνση της έρευνας: κ. Ε.

Σκουτέρη-Διδασκάλου, κοινωνική ανθρωπολόγος). Διάρκεια της σύμβασής από 1-9-1995 ως 31-5-1996.

**1994 - 1995:** Λαογραφική έρευνα: Υπογραφή Σύμβασης εργασίας με την Εταιρία Τουριστικής Ανάπτυξης Καϊμακτσαλάν-Βεγορίτιδας Α.Ε., ύστερα από απόφαση του Δήμου της Έδεσσας, για τη διενέργεια Λαογραφικής-Εθνογραφικής μελέτης στην ευρύτερη περιοχή της Έδεσσας(οργάνωση και διεύθυνση της έρευνας: κ. Ε. Σκουτέρη-Διδασκάλου, κοινωνική ανθρωπολόγος). Διάρκεια σύμβασης από 1-3-1994 ως 31-9-1995.

**1994:** Ανάθεση από τον Τομέα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας του Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας, του Α.Π.Θ., ταξινόμησης της Βιβλιοθήκης του Στ. Κυριακίδη (Δωρεά Άλκης Κυριακίδου-Νέστορος) του Σπουδαστηρίου Λαογραφίας και του Λαογραφικού Αρχείου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

**1994:** Απασχόληση στο πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού και της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης: «μ' ένα βιβλίο πετάω» τον Μάιο 1994, στα πλαίσια του 13ου Φεστιβάλ βιβλίου, με αντικείμενο παιδαγωγικές δραστηριότητες για τη προώθηση του παιδικού βιβλίου.

**1993 - 1994:** Λαογραφική έρευνα: Ανάθεση έρευνας από τη κοινότητα Νέας Μηχανιώνας Θεσσαλονίκης, με αντικείμενο την καταγραφή της Πολιτιστικής παράδοσης στη περιοχή της κοινότητας (Ήθη και Έθιμα, τρόποι παραγωγής, τρόποι διατροφής κτλ.) και την έκδοση ανάλογου περιεχομένου βιβλίου με την ευκαιρία του εορτασμού το 1998 των 75 χρόνων από την ίδρυση της κοινότητας.

**1993:** Ανάθεση από τον Τομέα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας του Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας, του Α.Π.Θ., ταξινόμησης σπάνιου Λαογραφικού υλικού του Σπουδαστηρίου Λαογραφίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

## ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

### A1. Βιβλία:

1. *Νέα Μηχανιώνα: Από τις «χαμένες πατρίδες» στην πατρίδα του Σήμερα*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003.

### A.2. Μελέτες:

1. *Μουσειολογική Μελέτη: για την υλοποίηση της μόνιμης έκθεσης και την οργάνωση του Λαογραφικού Μουσείου Αράχωβας*, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς και Φάππας Ιωάννης, Αράχωβα 2016, (Εγκεκριμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού, κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Συμβουλίου Μουσείων, Αθήνα, 5 Μαΐου 2017 Αρ. Πρωτ.: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΝΠΑΑΠΚ/ΤΜΝΠΑ/162911/104550/647/178)

2. Τσάφου Δέσποινα, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς και Πρίαμος Ντούμας: *Μελέτη για τη δημιουργία εκθετηρίου συλλογών λαογραφίας και εξέλιξης της τεχνολογίας στο κτίριο της πρώην Γαλλικής σχολής, ιδιοκτησίας του Πολυτεχνείου Κρήτης, στην Χαλέπα Χανίων*, Αθήνα 2019.

### B. Επιμέλεια Εκδόσεων

**2018:** *Λαογραφία και Ανθρωπολογία*, Νιτσιάκος Βασίλης και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς (επιμ.), εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2018.

**2017:** *Ο Αργαλειός στη Σκύρο. Καταγραφές μαρτυριών παλαιών υφαντριών*, Εισαγωγή, επιστημονική και εκδοτική επιμέλεια: Παρασκευάς Ποτηρόπουλος. Επιστημονικός υπεύθυνος Ευάγγελος Καραμανές, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Σειρά Πηγές του Λαϊκού Πολιτισμού, αρ. 11, Αθήνα 2017.

**2017:** *«Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη»*, Αικ. Πολυμέρου Καμηλάκη, Π. Ποτηρόπουλος, Ι. Καραχρήστος, Ζ. Μάργαρη, Ε. Καραμανές, (επιμ.), Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για το επιμορφωτικό πρόγραμμα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τίτλο: Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη., ΕΣΔΔΑ, Αθήνα 2017.

**2016:** *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)»*, Καραχρήστος Ιωάννης, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 32, Αθήνα 2016.

**2012:** *Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης και το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας*, Ακαδημία Αθηνών 4 – 7 Δεκεμβρίου 2003, Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 23, Αθήνα 2012, Επιμέλεια έκδοσης: Αικ. Πολυμέρου – Καμηλάκη, Παν. Καμηλάκης, Επιμέλεια ύλης: Ποτηρόπουλος Παρασκευάς.

**2010:** *Το αρχείο της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας της Αθαμανίας και η ψηφιοποίησή του από το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, (Τρίκαλα 15 Νοεμβρίου 2008), Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζια της Αθαμανίας, Τρίκαλα 2010.

**2008:** *Ο Δημήτριος Σ. Λουκάτος και η Ελληνική Λαογραφία*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας (Ιωάννινα 23 Απριλίου 2004), Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 27, Υπεύθυνη έκδοσης: Αικ. Πολυμέρου – Καμηλάκη, Επιμέλεια έκδοσης: Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Αθήνα 2008.

### B1. Επιμέλεια κειμένου Εκδόσεων

- 2007:** «*Ελαίας Εγκώμιον*», Κατάλογος Έκθεσης στην Αρχαία Ολυμπία από 11 Αυγούστου 2007 ως τον Μάρτιο του 2008, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 26, Αθήνα 2007, Διόρθωση και φιλολογική επιμέλεια κειμένων επανέκθεσης, Καμηλάκης Παναγιώτης, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς.
- 2006:** «*Ελαίας Εγκώμιον*», Κατάλογος Έκθεσης στη Ν. Υόρκη στο κτήριο των Ηνωμένων Εθνών το διάστημα 1 Σεπτεμβρίου – 13 Οκτωβρίου 2006, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 26, Αθήνα 2006, διόρθωση και φιλολογική επιμέλεια κειμένων επανέκθεσης, Καμηλάκης Παναγιώτης, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς.
- 2009:** 15ο συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας Λαϊκής Αφηγηματολογικής Έρευνας, «Οι αφηγήσεις στο χώρο και στον χρόνο: μετάδοση και προσαρμογές» (Narratives Across Space and Time: Transmissions and Adaptations) Programme and Abstracts (πρόγραμμα και περιλήψεις Συνεδρίου), Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, Αθήνα 2009, (συμμετοχή στην συγγραφή και στην επιμέλεια των κειμένων)

### **Γ. Άρθρα - Κεφάλαια:**

1. «Πεδία προσανατολισμού μιας Κριτικής Λαογραφίας», στο Νιτσιάκος Β. και Ποτηρόπουλος Π, *Λαογραφία και Ανθρωπολογία*, εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2018, σελ. 29-73.
2. «Παραδοσιακές τεχνικές και βιώσιμη ανάπτυξη», 2ο κεφάλαιο στο Αικ. Πολυμέρου Καμηλάκη, Π. Ποτηρόπουλος, Ι. Καραχρήστος, Ζ. Μάργαρη, Ε. Καραμανές, (επιμ.) *Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη*, Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για το επιμορφωτικό πρόγραμμα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τίτλο: Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη, ΕΣΔΔΑ, Αθήνα 2017, σελ. 81-125.
3. «Καταγραφές της προσφυγικής μνήμης, μεταφορές και μετασχηματισμοί πολιτισμικών φαινομένων και πρακτικών: Οι μικρασιάτες πρόσφυγες της Αττικής στο Αρχείο του Κέντρου Λαογραφίας», *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμος 33-34 (2010-2013), Αθήνα 2016, σελ. 667-685.
4. Καραχρήστος Ιωάννης και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Από το εθνογραφικό πεδίο στο αρχείο: Η οργάνωση ενός αρχείου ψηφιακών αφηγήσεων στις αρχές του 21ου αιώνα», *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμος 33-34 (2010-2013), Αθήνα 2016, σελ. 163-186.
5. Καραχρήστος Ιωάννης και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Εισαγωγή: Η Σμύρνη πριν το 1922» στο Καραχρήστος Ιωάννης, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)»*, Υμηττός 20-23 Σεπτεμβρίου 2012, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού, Δημοσιεύματα αρ. 32, Αθήνα 2016, σελ. 29-48.
6. «Στοιχεία παράδοσης και νεωτερικότητας στον λαϊκό πολιτισμό της Σμύρνης» στο Καραχρήστος Ιωάννης, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)»*, Υμηττός 20-23 Σεπτεμβρίου 2012, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού, Δημοσιεύματα αρ. 32, Αθήνα 2016, σελ. 397-413.



7. “Narrating” Local Identity in a Greek Border Community”, στο *Narratives Across Space and Time: Transmissions and Adaptations. Proceedings of the 15th Congress of the I.S.F.N.R. - International Society for Folk Narrative Research, (June 21-27, 2009 Athens)*, Academy of Athens, Hellenic Folklore Research Centre, Athens 2014, Vol. III, σελ. 95-110.
8. «Οι μετασχηματισμοί του ορεινού χώρου. Η περίπτωση των ορεινών βοσκοτόπων», στο *Celebrating Pastoral Life. Heritage and Economic Development, International Conference, 11-13 September 2014, Proceedings*, Athens 2014, σελ. 191-202.
9. «Οι εθμικές πυρές και η συμβολική συγκρότηση της τοπικής ταυτότητας. Το κάψιμο του Γρηγοράκη στο Ληξούρι Κεφαλονιάς», στο *Πρακτικά Συνεδρίου: «Η φωτιά πηγή ζωής, δύναμης και καθαρισμού»*, ΜΕΛΤ, Αθήνα 2013, σελ. 171-179.
10. «Χώρος, τόπος, τοπία: Οι πολλαπλές διαστάσεις των τοπικών κοινοτήτων και η σύγχρονη ερευνητική τους προσέγγιση. Το Περιβόλι Γρεβενών» στο *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου 100 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ (1909-2009), Αθήνα 11-13 Μαρτίου 2009, περιοδικό Λαογραφία*, τόμ. 42 (2013), σελ. 793 – 817.
11. «Οι λογοτεχνικές αναπαραστάσεις του Παραδοσιακού πολιτισμού. Ζητήματα πρόσληψης και τεκμηρίωσης της λαογραφικής / εθνογραφικής πληροφορίας σε επίπεδο πρακτικής άσκησης», στο *Πρακτικά Συνεδρίου Λαϊκός πολιτισμός και έντεχνος λόγος (Ποίηση - Πεζογραφία - Θέατρο)*, Αθήνα 8-12 Δεκεμβρίου 2010, ΚΕΕΛ, Αθήνα 2013, σελ.377 – 392.
12. “Between City and Village: Cultural Practices, Socio-economic Relations and Fluid Localities”, *International Journal of Anthropology*, Volume 27, Issue 3 (July – September) 2012, σελ. 197-206.
13. «Η προσέγγιση του παραδοσιακού πολιτισμού στη Μικρά Ασία, τον Πόντο και τη Θράκη από το Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών», Πρακτικά, *1ο Συμπόσιο “Μικρά Ασία. Ιστορία, Πολιτισμός, Μνημεία”*, διοργάνωση Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας, 8-9 Νοεμβρίου 2009, Πτολεμαΐδα 2010, σελ. 198 - 208.
14. Ευάγγελος Καραμανές και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Η Ψηφιοποίηση του Αρχείου της «Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας Αθαμανίας (Φ.Α.Τ.Α.)», στο Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Το αρχείο της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας της Αθαμανίας και η ψηφιοποίησή του από το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, (Τρίκαλα 15 Νοεμβρίου 2008), Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζια της Αθαμανίας, Τρίκαλα 2010, σελ. 21-60.
15. «Ο πολυτοπικός χαρακτήρας της βλάχικης κοινότητας. Το παράδειγμα της Κρανιάς Ασπροποτάμου», Πρακτικά *9ου Συμποσίου Ιστορίας, Λαογραφίας, Βλάχικης παραδοσιακής Μουσικής και Χορού με θέμα: «Ο Ασπροπόταμος στο Χώρο και το Χρόνο»*, Τρίκαλα, 2008, σελ. 204 -217.
16. «Πρακτικές διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς στα Άνω Πεδινά Ζαγορίου», στο Δ. Ρόκος (επιμ.), *Η Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της Ηπείρου* (πρακτικά 4ου συνεδρίου του Ε.Μ.Π. και ΜΕ.Κ.Δ.Ε), Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, Τόμος II, εκδ. Λιβάνη, Αθήνα 2007, σελ. 373-394.
17. «Χοροί και χώροι. Συμβολικές διαστάσεις της τοπικής ταυτότητας στην Κρανιά Τρικάλων», στο Κ. Πανοπούλου (επιμ.), *3ο Συνέδριο Λαϊκού Πολιτισμού: Χορός και πολιτισμικές ταυτότητες στα Βαλκάνια*, Σέρρες 2006, σελ. 227-239.

18. «Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης. Προσφυγική συνείδηση και συλλογική ταυτότητα», στο Χρ. Χατζητάκη-Καψωμένου (επιμ.), «Ελληνικός παραδοσιακός πολιτισμός, Λαογραφία και Ιστορία», πρακτικά συνεδρίου στη μνήμη της Άλ. Κυριακίδου-Νέστορος (Θεσσαλονίκη 1998), Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 2001, σελ. 262-272.
19. «Η φωτογραφία ως μαρτυρία», περιοδικό *Περίαπτο*, τ.2, 2000, σελ. 18 -28.
20. «Οργάνωση και χρήση του χώρου στον οικισμό Περιβόλι της Πίνδου: Αλλαγές στον τρόπο ζωής στη διάρκεια του 20ού αιώνα», *Περίαπτο*, τ. 1, 1998, σελ. 21-28.
21. «Η Οργάνωση του Χώρου στο Περιβόλι της Πίνδου» στο Β. Νιτσιάκος (επιμ.), «Το Περιβόλι της Πίνδου: Αναζητώντας την Κοινότητα του σήμερα, Ιχνηλατώντας την Κοινωνία του χθες», Τρίκαλα 1995, σελ. 59 -99.
22. «Εβδομήντα χρόνια από την ίδρυση της Νέας Μηχανιώνας», στο «Εβδομήντα χρόνια Νέα Μηχανιώνα», έκδοση Γραφείου Τύπου του Δήμου Νέας Μηχανιώνας, Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 8-18.

#### **Δ. Άλλες δημοσιεύσεις:**

- 2017:** «Εισαγωγικό σημείωμα», στο *Ο Αργαλιός στη Σκύρο. Καταγραφές μαρτυριών παλαιών υφαντριών*, Εισαγωγή, επιστημονική και εκδοτική επιμέλεια: Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, Επιστημονικός υπεύθυνος Ευάγγελος Καραμανές, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Σειρά Πηγές του Λαϊκού Πολιτισμού, αρ. 11, Αθήνα 2017, σελ. 17-20.
- 2015:** «Δημήτρης Καλούσιος: ο σεμνός και ακούραστος ερευνητής, τόπων και ανθρώπων, της ιστορίας και του πολιτισμού τους», εφημερίδα *Πρωινός Λόγος* 7/ 2 – 12/2/2015, Τρίκαλα.
- 1993:** «Τουριστική Ανάπτυξη και Επιπτώσεις της στον Ορεινό Χώρο. Το παράδειγμα των Άνω Πεδινών Ζαγορίου», *Ρήξη* 40(1993), σελ. 53-54.

#### **Ε. Ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις:**

1. «“Καρβουνιάρηδες”, της Αλίντας Δημητρίου: μια μικρο-αφήγηση για ένα επάγγελμα που φθίνει», σχολιασμός της ταινίας, Ομάδα Κριτικής Διεπιστημονικότητας και Μεθοδολογίας 27 Φεβρουαρίου 2014, Ινστιτούτο Πουλαντζάς, Δικτυακός τόπος Ομάδας Κριτικής Διεπιστημονικότητας  
<https://wordpress.com/post/kritikidiepistimonikotita.wordpress.com/598>
2. Ποτηρόπουλος Παρασκευάς και Καραμανές Ευάγγελος «Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζιας Αθαμανίας (Φ.Α.Τ.Α.)», Δικτυακός τόπος Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών:  
<http://www.kentrolaografias.gr/el/content/φιλεκπαιδευτική-αδελφότητα-τζούρτζιας-αθαμανίας-φατα>.
3. «Η ψηφιοποίηση του Αρχείου της Φ.Α.Τ.Α.», Πρακτικά Ημερίδας: *Παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Έργου «Ανάπτυξη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» Παρασκευή 3 Απριλίου 2009*, Ακαδημία Αθηνών, Δικτυακός τόπος Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών:  
<http://www.kentrolaografias.gr/el/content/ποτηρόπουλος-παρασκευάς>
4. Καραμανές Ευάγγελος και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Μνήμη Claude Lévi-Strauss (1908-2009)», Δικτυακός τόπος Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών:

<http://www.kentrolaografias.gr/el/content/2-νοεμβρίου-2009-μνήμη-claude-lévi-strauss-1908-2009>

5. Καραμανές Ευάγγελος και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς «Παρουσίαση του τόμου: Ο Δημήτριος Σ. Λουκάτος και η Ελληνική Λαογραφία, Δημοσιεύματα αρ. 27, Αθήνα 2008», στην εκδήλωση «Παρουσίαση των νέων εκδόσεων του Κέντρου Λαογραφίας», Τρίτη 17 Φεβρουαρίου 2009, Ακαδημία Αθηνών. Δικτυακός τόπος Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών:  
<http://www.kentrolaografias.gr/el/content/παρουσίαση-του-τόμου-ο-δημήτριος-σ-λουκάτος-και-η-ελληνική-λαογραφία-δημοσιεύματα-αρ-27> .

### **Στ. Ψηφιακές εκδόσεις:**

**2008:** Συνεργάτης στην έκδοση του Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών «[Λαογραφικός Άτλας της Ελλάδος](#)», Ψηφιακή εφαρμογή πολυμέσων, DVD, με χαρακτηριστικές θεματικές του λαϊκού πολιτισμού για όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Οι ψηφιακοί Άτλαντες με θέματα *Το λαϊκό εορτολόγιο στον κύκλο του έτους, Τις εθιμικές περιοδικές πυρές, Το άροτρο (ξύλινο και σιδερένιο)* και τον ζυγό αποτελούν το υποέργο «Ανάπτυξη Εφαρμογής Πολυμέσων Λαϊκού Πολιτισμού» στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας. <http://www.kentrolaografias.gr/el/content/ατλας-της-ελληνικής-λαογραφίας>

**2008:** Συγγραφή των κειμένων «Το Ληξούρι της Κεφαλονιάς» και «Παξοί» και συνεργάτης στη συνολική έκδοση του Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών «[Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα για λαογραφική αποστολή](#)». Η εκπαιδευτική αυτή εφαρμογή έχει ως κύριο στόχο την σύνδεση της εκπαίδευσης με τον θησαυρό της Λαϊκής Παράδοσης. Αποτελεί το υποέργο «Ανάπτυξη Εκπαιδευτικής Εφαρμογής Πολυμέσων» στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας. <http://www.kentrolaografias.gr/el/content/ταξιδεύοντας-στην-ελλάδα-για-λαογραφική-αποστολή>

### **Z. Poster**

**2008:** Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος επιμέλεια παρουσίασης poster και εφαρμογής πολυμέσων στην Ημερίδα του Μουσείου Μπενάκη με θέμα: «*Τεκμηρίωση και επιμέλεια πολιτισμικών πληροφοριών: από τη θεωρία στην πράξη*», Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 13 Σεπτεμβρίου 2008.

### **Η. Διδακτορική διατριβή:**

**2007:** «**Πολιτισμικές ταυτότητες στην Πίνδο**», Διδακτορική Διατριβή στη Λαογραφία, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2007. (σ. 508, 81 φωτογραφίες και 12 χάρτες). Υπεύθυνος Καθηγητής: Νιτσιάκος Βασίλειος.

### **Θ. Μεταπτυχιακή εργασία:**

**1998:** Από τις «*χαμένες πατρίδες*» στην πατρίδα του *Σήμερα: Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης*, Μεταπτυχιακή εργασία για το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών κλάδου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Υπεύθυνη Διδάσκουσα: Ελεωνόρα Σκουτέρη – Διδασκάλου.

## ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

- 2018:** 1. **Εντεταλμένη εθνογραφική αποστολή:** η εντεταλμένη λαογραφική αποστολή έχει προγραμματισθεί να διεξαχθεί το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου το 2018 στα Κύθηρα του νομού Αττικής.  
2. **Επ' ευκαιρία εθνογραφική αποστολή** στα Κύθηρα του νομού Αττικής στο χρονικό διάστημα 10 -15 Ιουλίου 2018.
- 2017:** **Εντεταλμένη εθνογραφική αποστολή** από 18 έως 29 Αυγούστου 2017 στα Κύθηρα και στα Αντικύθηρα του νομού Αττικής.
- 2015-2016:** **Επαναλαμβανόμενες εθνογραφικές καταγραφές μικρής διάρκειας** για την εκπόνηση Μουσειολογικής Μελέτης για την υλοποίηση της μόνιμης έκθεσης και την οργάνωση του Λαογραφικού Μουσείου Αράχωβας.
- 2014:** **Εντεταλμένη εθνογραφική αποστολή** από 21 έως 30 Νοεμβρίου 2014 στην Αράχωβα του νομού Βοιωτίας.
- 2013:** «Επ' ευκαιρία» εθνογραφική αποστολή (ΚΕΕΛ) στην Αγία Παρασκευή (Τζούρτζια) Ασπροποτάμου Τρικάλων, στο χρονικό διάστημα 25-27 Ιουλίου 2013.
- 2012:** 1. **Εντεταλμένη εθνογραφική αποστολή** η εντεταλμένη λαογραφική αποστολή πραγματοποιήθηκε από 23 έως 30 Νοεμβρίου 2012 στην Αράχωβα του νομού Βοιωτίας.  
2. **Επ' ευκαιρία εθνογραφική αποστολή** στην Αράχωβα στο χρονικό διάστημα 19 - 20 Φεβρουαρίου 2012, για την καταγραφή στοιχείων του παραδοσιακού πολιτισμού που αφορούν στην παραδοσιακή τεχνική της υφαντικής. 4 Απριλίου 2012.  
3. **Επ' ευκαιρία εθνογραφική αποστολή** στην Αράχωβα στο χρονικό διάστημα 3-4 Απριλίου 2012, για την καταγραφή στοιχείων του παραδοσιακού πολιτισμού που αφορούν στην παραδοσιακή τεχνική της υφαντικής.  
4. **Επ' ευκαιρία εθνογραφική αποστολή** στην Αράχωβα στις 22-23 Μαΐου του 2012 για την εθνογραφική καταγραφή του «κούρου» των προβάτων.  
5. **Επ' ευκαιρία εθνογραφική αποστολή** στην Αράχωβα στο χρονικό διάστημα 4-5 Ιουλίου 2012, για την εθνογραφική καταγραφή της τεχνικής του διασίματος στο πλαίσιο της παραδοσιακής τεχνικής της υφαντικής.
- 2011:** 1. **Εντεταλμένη εθνογραφική αποστολή (Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας ΚΕΕΛ)** που πραγματοποιήθηκε στο χρονικό διάστημα από 16 Οκτωβρίου έως 25 Οκτωβρίου 2011 στην πόλη του Ληξουρίου, στην Κεφαλονιά. Η έρευνα επικεντρώθηκε στην οργάνωση του χώρου, πριν και μετά το σεισμό του 1953, στον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται οικιστικά η πόλη με την εγκατάσταση χωρικών από την υπόλοιπη επαρχία Παλικής στη διάρκεια του 20ού αιώνα, στις σχέσεις μεταξύ Ληξουρίου και των γύρω οικισμών, στην «υλική» αλλά και συμβολική οικειοποίηση του χώρου, και σε επιμέρους στοιχεία που αφορούν στη λαϊκή Λατρεία τόσο σε εθιμικό όσο και κοινωνικό επίπεδο, στην ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό της πόλης και πως συνδέονται με πολιτισμικές πρακτικές.  
2. «Επ' ευκαιρία» εθνογραφική αποστολή (ΚΕΕΛ) Κεφαλονιά, Ληξούρι στο χρονικό διάστημα 23-25 Ιουνίου 2011, με στόχο την καταγραφή του ιδιαίτερου τοπικού εθίμου «Το κάψιμο του Γληγοράκη», κατά τη διάρκεια των εθιμικών πυρών της 24ης Ιουνίου (*Γέννηση του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, τ' αϊ Γιαννιού του Φανιστή ή Λαμπαδιάρη*).  
3. «Επ' ευκαιρία» εθνογραφική αποστολή (ΚΕΕΛ) στην Αγία Παρασκευή (Τζούρτζια) Ασπροποτάμου Τρικάλων, στο χρονικό διάστημα 15-17 Ιουλίου 2011, με στόχο την καταγραφή του πανηγυριού της Αγίας Μαρίνας, προστάτιδα του τοπικού Πολιτιστικού Συλλόγου «Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζιας Αθαμανίας».

- 4. Εθνογραφική αποστολή (ΚΕΕΑ Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Summer School of Konitsa )** στην Κρανιά Ασπροποτάμου Τρικάλων, στο χρονικό διάστημα 3-5 Αυγούστου 2011, στα πλαίσια της συμμετοχής μου ως επιστημονικού συνεργάτη - διδάσκοντα στο 6ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα και την εποπτεία της εθνογραφικής άσκησης μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων στον παραπάνω οικισμό.
- 5. Εθνογραφική αποστολή (ΚΕΕΑ – Α.Π.Θ.)** στην Κατερίνη, από 3-9 Οκτωβρίου 2011, στα πλαίσια της συμμετοχής μου ως επιστημονικός υπεύθυνος- διδάσκων της άσκησης στην επιτόπια έρευνα φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, με θέμα: (α) Προφορικές ιστορίες – ιστορίες ζωής (β) Καταγραφή αντιλήψεων και απόψεων για τα: «δικά μας πράγματα», «παρελθόν οικογένειας και ταυτότητα», «πολύτιμα παλιά αντικείμενα», «κειμήλιο/κειμήλια», «μουσειακό αντικείμενο», «μουσειακό έκθεμα», «μουσειακή έκθεση», «μουσείο».
- 2009: Εντεταλμένη λαογραφική αποστολή (Κ.Ε.Ε.Λ.)** από 7 Σεπτεμβρίου έως 27 Σεπτεμβρίου στον Νομό Κεφαλονιάς.
- 2007: Εντεταλμένη λαογραφική αποστολή (Κ.Ε.Ε.Λ.)** από 20 Σεπτεμβρίου έως 9 Οκτωβρίου στον Νομό Κεφαλονιάς,
- 2000 – 2005:** Επιτόπια εθνογραφική έρευνα στα χωριά Πληκάτι Κόνιτσας, Περιβόλι Γρεβενών, Άνω Πεδινά Ιωαννίνων, (Περιοχή Πίνδου), από το καλοκαίρι του 2000 ως το καλοκαίρι του 2005, στο πλαίσιο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής με την επιστημονική καθοδήγηση του κ. Β. Νιτσιάκο, καθηγητή Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και την καθοριστική συμβολή της υποτροφίας από το Ι.Κ.Υ. για τη διενέργεια και την ολοκλήρωσή της.
- 1999:** Συμμετοχή σε εθνογραφική έρευνα σε χωριά του ορεινού χώρου της Πίνδου το καλοκαίρι του 1999, με επιστημονικό υπεύθυνο τον αναπληρωτή καθηγητή Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Β. Νιτσιάκο.
- 1998:** Συμμετοχή σε επιτόπια εθνογραφική έρευνα στο Πληκάτι Κόνιτσας το καλοκαίρι του 1998, στο πλαίσιο Εκπαιδευτικού Ερευνητικού Προγράμματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με επιστημονικό υπεύθυνο τον αναπληρωτή καθηγητή Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ.Β. Νιτσιάκο.
- 1995 – 1996:** Διενέργεια επιτόπιας Εθνογραφικής-Λαογραφικής έρευνας στην πόλη της Βέροιας και επιτέλεση μουσειολογικών εργασιών για την πραγματοποίηση της έκθεσης του Λαογραφικού Μουσείου Βέροιας (οργάνωση και διεύθυνση της έρευνας: κ. Ε. Σκουτέρη-Διδασκάλου, κοινωνική ανθρωπολόγος) ύστερα από υπογραφή σχετικής σύμβασης με τη Δημοτική Εταιρία Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης Βέροιας. Διάρκεια της σύμβασής από 1-9-1995 ως 31-5-1996.
- 1994 – 1995:** Διενέργεια επιτόπιας Λαογραφικής-Εθνογραφικής έρευνας στην πόλη και την ευρύτερη περιοχή της Έδεσσας (οργάνωση και διεύθυνση της έρευνας: κ. Ε. Σκουτέρη-Διδασκάλου, κοινωνική ανθρωπολόγος) ύστερα από υπογραφή σχετικής σύμβασης με την Εταιρία Τουριστικής Ανάπτυξης Καϊμακτσάλαν-Βεγορίτιδας Α.Ε., κατόπιν αποφάσεως του Δήμου της Έδεσσας. Διάρκεια σύμβασης από 1-3-1994 ως 31-9-1995.
- 1993 -1994:** Εθνογραφική έρευνα επί του πεδίου στη κοινότητα Νέας Μηχανιώνας Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο της εκπόνησης της κύριας εργασίας για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Σπουδών.

- 1992:** Συμμετοχή σε επιτόπια εθνογραφική έρευνα στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού «Campus» Περιβάλλοντος '92, που διοργάνωσαν το Μεσογειακό Κέντρο Περιβάλλοντος, το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στα Άνω Πεδινά Ζαγορίου, τον Ιούλιο του 1992, με επιστημονικό υπεύθυνο τον επίκουρο καθηγητή Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Β. Νιτσιάκο και θέμα: *«Οι πιέσεις για τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή Άνω Πεδινών και οι επιπτώσεις στο πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον»*.
- 1991:** Συμμετοχή σε επιτόπια εθνογραφική έρευνα στο Περιβόλι Γρεβενών, τον Ιούλιο του 1991, υπό την επίβλεψη του επίκουρου καθηγητή Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Β. Νιτσιάκου και του διδάκτορα Ανθρωπογεωγραφίας κ. Μ. Αράπογλου.

## Ερευνητικά Προγράμματα

- (2017-σήμερα) «Παραδόσεις και Ελληνική Επανάσταση»: σε συνεργασία με το συνάδελφο ερευνητή Ιωάννη Καραχρήστο: αποδελτίωση του αποθετηρίου του αρχείου Παραδόσεων του Κέντρου Λαογραφίας στο πλαίσιο της προετοιμασίας έκδοσης σχετικά με τις παραδόσεις που αφορούν στην Ελληνική Επανάσταση του 1821, υπό την επιστημονική εποπτεία του ακαδημαϊκού κ. Στέφανου Ημέλου.
- (2014-2015) Συμμετοχή στο έργο «Προβολή του έργου των ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών στον Παγκόσμιο Ιστό» (κωδ. ΟΠΣ 296159) στο πλαίσιο της «Πρόσκλησης 31 Πολιτισμός», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α. 2007 - 2013. Αντικείμενο:
  - Εργασίες επιστημονικής τεκμηρίωσης του Κινηματογραφικού Αρχείου του Κέντρου Λαογραφίας μαζί με τον συνάδελφο ερευνητή Ιωάννη Καραχρήστο,
  - Επιστημονική τεκμηρίωση μέρους του Αρχείου Χειρογράφων του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας μαζί με τον συνάδελφο ερευνητή Ιωάννη Καραχρήστο.
- (2014-2015) Συμμετοχή στο έργο «Εθνικό δίκτυο ψηφιακής τεκμηρίωσης της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς» (κωδ. MIS 372933), της πρότασης που υπέβαλε δια μέσου της Ακαδημίας Αθηνών, το Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας στα πλαίσια της «Πρόσκλησης 31 Πολιτισμός», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» του Ε.Σ.Π.Α. 2007 - 2013. Υπεύθυνος επιστημονικής τεκμηρίωσης του «Αρχείου Παραδόσεων», συγκρότησης Θησαυρού λέξεων-κλειδιών, Θεματικών όρων και Θεματικών ενοτήτων του, μαζί με τον συνάδελφο ερευνητή Ιωάννη Καραχρήστο.
- (2012-σήμερα) Συμμετοχή στο Ερευνητικό Πρόγραμμα με θέμα: «Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου και Εργαστηρίων Παραδοσιακών Επαγγελμάτων στην Αράχωβα» σε συνεργασία του Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και των τοπικών φορέων:
- (2014-σήμερα) Υπεύθυνος για την ψηφιοποίηση από το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας του **Φωτογραφικού Αρχείου** του Δημ. Καλούσιου, που αφορούν στο Ματσούκι Ιωαννίνων και την περιοχή Ασπροπόταμου Τρικάλων (σύνολο φωτογραφιών περίπου 15.000).
- (2007-2008) Υπεύθυνος μαζί με τον ερευνητή κ. Ευάγγελο Καραμανέ για το πρόγραμμα «Ψηφιοποίηση του Αρχείου της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας Αθαμανίας» (ψηφιοποιήθηκαν συνολικά 29 ξεχωριστά σώματα τεκμηρίων των αρχείων της Φ.Α.Τ.Α. Το σύνολο των ψηφιοποιημένων τεκμηρίων ανέρχεται στα 2.563).
- (2011-2013) Συμμετοχή στις προκαταρκτικές διαδικασίες και επαφές για το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “**Carnival King of Europe III**” με αντικείμενο τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Εθνογραφικού Άτλαντα για τα έθιμα των «Χειμερινών Μεταμφίεσεων». Στο πλαίσιο αυτό συμμετείχα σε σχετική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο San Michele all’ Adige-Trento στις 27-28 September 2012.
- (2005-2008) Συμμετοχή στο έργο με τίτλο: «Ανάπτυξη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» (κωδ. ΟΠΣ 93282) του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας.

## ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- 2018-2019 (ακαδημαϊκό έτος):** μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π) στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας [ΕΛΠ41] «*Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι Χρόνοι*» του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [ΕΛΠ] Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Διδασκαλία στο τμήμα Αθήνα 6.
- 2018:** Διδασκαλία στα επιμορφωτικά σεμινάρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, στο επιμορφωτικό σεμινάριο, με τίτλο: *Λαϊκός Πολιτισμός και τοπική ανάπτυξη*.
- 2018:** Διδασκαλία του μαθήματος «*Μεθοδολογία της Έρευνας*» για τη Β΄ Ειδική Φάση Σπουδών, Τμήμα Πολιτιστικής Διοίκησης, στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΚΕ΄ Εκπαιδευτική Σειρά «Αύρα Θεοδωροπούλου»).
- 2018:** Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 13ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα 22/7 – 4/8/2018. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «Border Crossings» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2017-2018 (ακαδημαϊκό έτος):** μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π) στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας [ΕΛΠ41] «*Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι Χρόνοι*» του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [ΕΛΠ] Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Διδασκαλία στο τμήμα Αθήνα 8.
- 2017:** Διδασκαλία στα επιμορφωτικά σεμινάρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, στο επιμορφωτικό σεμινάριο, με τίτλο: *Λαϊκός πολιτισμός και τοπική ανάπτυξη*.
- 2017:** Διδασκαλία του μαθήματος και εκπόνηση σχετικού εκπαιδευτικού υλικού με θέμα ΠΟΛΙΣ–ΠΟΛΙΤΗΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ για την Α΄ Γενική Φάση Σπουδών, στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΚΕ΄ Εκπαιδευτική Σειρά «Αύρα Θεοδωροπούλου», Μεγαθεματικό Πεδίο: Διακυβέρνηση και Θεσμοί, Τμήμα Γενικής Διοίκησης).
- 2017:** Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 12ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα 23/7 – 5/8/2017. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «Border Crossings» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2017:** «Η παράδοση ως κοινό. Από την ομοιογένεια στην πολλαπλότητα», εισήγηση στο πλαίσιο του 6ου κύκλου Σεμιναρίων Λαογραφίας από τον Τομέα Λαογραφίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία - Λαογραφία» (εαρινό εξάμηνο ακαδ. έτους 2016-2017), στη θεματική ενότητα: Τα



κοινά σε συνθήκες κρίσης: παράδοση και (μετα) νεωτερικότητα, Ιωάννινα, Τετάρτη 17 Μαΐου 2017.

- 2016-2017 (ακαδημαϊκό έτος):** μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π) στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας [ΕΛΠ41] «*Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Ελλάδα II: Οι Νεότεροι Χρόνοι*», του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών [ΕΛΠ] Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Διδασκαλία στο τμήμα Λάρισα.
- 2016:** Διδασκαλία στις 14 Απριλίου 2016 το μάθημα με τίτλο: «*Μελετώντας σε ένα τοπικό μουσείο: σχεδιασμός της έρευνας και πρακτική άσκηση*» (υπεύθυνη διδακτικής ενότητας Βασιλική Κράββα, Λέκτορας στο τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του ΔΠΘ), στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών: «*Σπουδές στην Τοπική Ιστορία – Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*» του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας, Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.
- 2016:** Διδασκαλία στα επιμορφωτικά σεμινάρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, στο επιμορφωτικό σεμινάριο, με τίτλο: *Λαϊκός πολιτισμός και τοπική ανάπτυξη*.
- 2016:** Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 11ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «*Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων*», στην Κόνιτσα 23/7 – 12/8/2016. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «*Border Crossings*» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2015:** Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 10ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «*Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων*», στην Κόνιτσα 23/7 – 12/8/2015. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «*Border Crossings*» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2014:** Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 9ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «*Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων*», στην Κόνιτσα 24/7/2014 - 3/8/2014. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «*Border Crossings*» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2014:** Διδασκαλία, 42ο Διεθνές Πρόγραμμα Ελληνικής Γλώσσας, Ιστορίας και Πολιτισμού, I.M.X.A. (Ινστιτούτο Μελετών Χερσονήσου Αίμου), διδασκαλία κύκλου μαθημάτων για τον Ελληνικό πολιτισμό με θέμα: “*Greek Folklore and material culture: the experience of materiality in Greek folklife*”, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Μελετών Χερσονήσου Αίμου, 4-8 Αυγούστου 2014.

- 2014:** Διδασκαλία στο Σεμινάριο, θέμα: «Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά», Οργάνωση: Διεύθυνση Ευρωπαϊκών και Διεθνών Εκπαιδευτικών Θεμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και Κέντρο Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Αθήνα, 11 Μαρτίου 2014, Τίτλος παρουσιάσεων: 1. «Υφαίνοντας την πόλη: Παραδοσιακές τεχνικές ύφανσης στην πόλη της Αράχωβας», 2. (μαζί με τον διευθύνοντα του ΚΕΕΛ κ. Ευάγγελο Καραμανέ) «Παρουσίαση εκπαιδευτικών εφαρμογών του Κέντρου Λαογραφίας «Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα για λαογραφική αποστολή» και «Άτλας της Ελληνικής Λαογραφίας»».
- 2013:** Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 8ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα από 25/07 έως 9/08/2012. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «Border Crossings» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2013:** Διδασκαλία, 41ο Διεθνές Πρόγραμμα Ελληνικής Γλώσσας, Ιστορίας και Πολιτισμού, I.M.X.A. (Ινστιτούτο Μελετών Χερσονήσου Αίμου), διδασκαλία κύκλου μαθημάτων για τον Ελληνικό πολιτισμό με θέμα: “Greek Folklore and material culture: the experience of materiality in Greek folklife”, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Μελετών Χερσονήσου Αίμου, 5-9 Αυγούστου 2013.
- 2012:** 1. Διδασκαλία της θεματικής με τίτλο: “Defining the 'field' - ways of doing fieldwork - the experience of fieldwork - Critical encounters in ethnographic practice”, στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων με θέμα: “Doing Fieldwork: Theory, Method and the Production of Anthropological Knowledge” και επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών, στο 7ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα από 25/07 έως 9/08/2012. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «Border Crossings» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2011:** Συμμετοχή ως επιστημονικός υπεύθυνος- διδάσκων της άσκησης στην επιτόπια έρευνα φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, στην Κατερίνη Πιερίας, από 3-9 Οκτωβρίου 2011 με θέμα: (α) Προφορικές ιστορίες – ιστορίες ζωής (β) Καταγραφή αντιλήψεων και απόψεων για τα: «δικά μας πράγματα», «παρελθόν οικογένειας και ταυτότητα», «πολύτιμα παλιά αντικείμενα», «κειμήλιο/κειμήλια», «μουσειακό αντικείμενο», «μουσειακό έκθεμα», «μουσειακή έκθεση», «μουσείο». Υπεύθυνος προγράμματος: Εμμανουήλ Βουτυράς, Καθηγητής.  
Επιστημονική υπεύθυνη ειδικότητας: Ελεωνόρα Σκουτέρη-Διδασκάλου, επ. Καθηγήτρια.
- 2011:** Συμμετοχή ως επιστημονικός συνεργάτης- διδάσκων για την επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 6ο Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα από 26/07 έως 11/08/2011. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «Border Crossings» και τον Δήμο Κόνιτσας. Στη διάρκεια του Θερινού Πανεπιστημίου δίδαξα σχετικά με ζητήματα μεθοδολογίας της επιτόπιας

- εθνογραφικής έρευνας και επόπτευσα την εθνογραφική άσκηση μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων στην Κρασιά Τρικάλων.
- 2010:** Συμμετοχή ως επιστημονικός συνεργάτης- διδάσκων για την επίβλεψη της άσκησης στην επιτόπια έρευνα των φοιτητών στο 5<sup>ο</sup> Διεθνές Θερινό Πανεπιστήμιο «Ανθρωπολογία, εθνογραφία και συγκριτική Λαογραφία των Βαλκανίων», στην Κόνιτσα από 27/07 έως 12/08/2010. Διοργάνωση: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, σε συνεργασία με το διεθνές δίκτυο πανεπιστημίων «Border Crossings» και τον Δήμο Κόνιτσας.
- 2010:** «*Η επιτόπια έρευνα και το Κέντρο Ερένης της Ελληνικής Λαογραφίας*», εισήγηση στα πλαίσια του μεταπτυχιακού Σεμιναρίου του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με διδάσκουσα την επίκουρη καθηγήτρια Ρ. Κακάμπουρα, 17 Μαρτίου 2010, Αθήνα.
- 2009:** «*Χώρος και άνθρωπος, η διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας*», εισήγηση στα πλαίσια του μεταπτυχιακού Σεμιναρίου του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με διδάσκουσα την επίκουρη καθηγήτρια Ρ. Κακάμπουρα, 11 Ιουνίου 2009, Αθήνα.
- 1998 - 2005:** Μόνιμος εκπαιδευτικός, δάσκαλος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, 2ο Γραφείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά, 18ο και 26ο Δημοτικά Σχολεία Νικαίας.
- 1997- 1998:** Αναπληρωτής δάσκαλος στο 61ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης.
- 1996:** Διδασκαλία ζητημάτων Ελληνικής Λαογραφίας στο πλαίσιο του “Ολοκληρωμένου προγράμματος ανάπτυξης αγροτουρισμού στο Νομό Καστοριάς” του ΚΕ.Κ. “Πολύτροπον”, στην Καστοριά.

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ -  
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ**

- 2019:** Συμμετοχή στη βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου των Ρέα. Κακάμπουρα και Ορσαλία-Ελένη Κασσαβέτη «*Οπτική Εθνογραφία και Εκπαίδευση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές προτάσεις*», 16 Ιανουαρίου 2019, Αθήνα.
- 2018:** - Διοργάνωση συνεδρίας με θέμα “Emotions and Senses from the Field: Encounters of the “Ordinary” and the “Extraordinary” During Fieldwork in SE Europe” στο 9ο Διεθνές Συνέδριο της InASEA (International Association for Southeast European Anthropology), Zadar, Croatia, 27-30 Αυγούστου 2018 και - ανακοίνωση με τίτλο “Ambivalent Emotions. Acceptance and Rejection during Fieldwork”, στο πλαίσιο της παραπάνω συνεδρίας, 28 Αυγούστου 2018.
- 2018:** “From repository to a living archive: a proposal for the documentation of ethnographic material in the HFRC archive”, Ioannis Karachristos, Paraskevas Potiropoulos, στο Διεθνές Συνέδριο για τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και 31ο Συνέδριο του Δικτύου FER-EURETHNO του Συμβουλίου της Ευρώπης - 1ο Συνέδριο της Γαλλόφωνης Ομάδας Εργασίας της Société Internationale d’Ethnologie et de Folklore (SIEF) με θέμα: «Du terrain à l’archive : les archives de folklore et d’ethnologie en tant que rôles de recherche, d’éducation et de culture», «Από την επιτόπια έρευνα στο αρχείο: τα λαογραφικά και εθνολογικά αρχεία ως πόλοι έρευνας, εκπαίδευσης και πολιτισμού», Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα, 14-16 Σεπτεμβρίου 2018 (15 Σεπτεμβρίου 2018).
- 2018:** “Modern approaches to traditional archives: Specialized databases as tools for documenting ethnographic material. The HFRC Archive of Popular Legends”, Ioannis Karachristos, Paraskevas Potiropoulos, στο Διεθνές Συνέδριο για τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και 31ο Συνέδριο του Δικτύου FER-EURETHNO του Συμβουλίου της Ευρώπης - 1ο Συνέδριο της Γαλλόφωνης Ομάδας Εργασίας της Société Internationale d’Ethnologie et de Folklore (SIEF) με θέμα: «Du terrain à l’archive : les archives de folklore et d’ethnologie en tant que rôles de recherche, d’éducation et de culture», «Από την επιτόπια έρευνα στο αρχείο: τα λαογραφικά και εθνολογικά αρχεία ως πόλοι έρευνας, εκπαίδευσης και πολιτισμού», Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα, 14-16 Σεπτεμβρίου 2018 (15 Σεπτεμβρίου 2018).
- 2018:** «Τα ονόματα των τόπων. Τα τοπωνύμια ως τοπία ταυτότητας στην Παλική Κεφαλονιάς», στο ΙΑ΄ Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, με θέμα: «Επτανησιακός βίος και πολιτισμός», υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Αθηνών, Κεφαλονιά 21-25 Μαΐου 2018 (24 Μαΐου 2018).
- 2018:** «Αφηγήσεις της κρίσης: Επιβιώνοντας στο παρόν με το βλέμμα στραμμένο στο παρελθόν», στο *Ταυτότητες και Ετερότητες σε περιόδους κρίσης*, 4ο Διεθνές Συνέδριο Προφορικής Ιστορίας, Διοργάνωση: Ένωση Προφορικής Ιστορίας - Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας Κομοτηνή 18 - 20 Μαΐου 2018 (19 Μαΐου 2018).
- 2018:** “Experiencing theory, theorizing methodology: Teaching Anthropology through short-time ethnographic fieldwork projects in multi-disciplinary academic contexts”, Vassilis Dalkavoukis, Paraskevas Potiropoulos, στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα: *Teaching and Learning Anthropology and Ethnography in Eastern and Southeastern Europe: Making Sense of Cultural Difference in Familiar and Unfamiliar Contexts*, University of Macedonia, Thessaloniki 12th – 13th May, 2018, Διοργάνωση: Dept. of Balkan, Slavic and Oriental Studies, University of Macedonia, Thessaloniki,

Greece in collaboration with the Teaching Anthropology (TA) - A Journal of the Royal Anthropological Institute, the EASA Teaching Anthropology Network, and the Border Crossings Network 12 - 13 Μαΐου (12 Μαΐου 2018).

- 2017:** «Υφαινόντας δεσμούς στο Λαογραφικό Μουσείο Αράχωβας: από την παράδοση στη σύγχρονη χειροτεχνική παραγωγή», Παρασκευάς Ποτηρόπουλος και Ιωάννης Φάμπας, 19η Ενημερωτική Συνάντηση Μουσείων για την Εκπαίδευση και Νεοελληνική Πολιτιστική Κληρονομιά με θέμα «Μουσειά, Δημιουργικότητα και Τοπικές Κοινωνίες», διοργάνωση Δ/νση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, 1η Δεκεμβρίου 2017.
- 2017:** «Θεωρητικά ζητήματα και μεθοδολογικοί προβληματισμοί από την καταγραφή της υφαντικής πρακτικής στην Αράχωβα Βοιωτίας», ανακοίνωση στην Επιστημονική Ημερίδα του Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών με θέμα: «Επιτόπιες έρευνες του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών κατά τα έτη 2011-2015», Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 8 Νοεμβρίου 2017.
- 2017:** Συμμετοχή στη βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Δρ Αλέξανδρου Καπανιάρη *Ψηφιακή Λαογραφία & Εκπαίδευση: Εμπλουτισμένα Μέσα & Καινοτόμες Προσεγγίσεις στη Διδακτική του Λαϊκού Πολιτισμού*, Βόλος 18 Οκτωβρίου 2017.
- 2017:** «Η παράδοση ως κοινό. Από την ομοιογένεια στην πολλαπλότητα», διάλεξη στο πλαίσιο του 6ου κύκλου Σεμιναρίων Λαογραφίας από τον Τομέα Λαογραφίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία - Λαογραφία» (εαρινό εξάμηνο ακαδ. έτους 2016-2017), στη θεματική ενότητα: ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΡΙΣΗΣ: ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ (ΜΕΤΑ) ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ, Ιωάννινα, Τετάρτη 17 Μαΐου 2017.
- 2017:** «Από την "παράδοση" στην "πολιτιστική κληρονομιά": Σκέψεις για το νεωτερικό παρελθόν και το μετα-νεωτερικό παρόν της Λαογραφίας», διάλεξη στο πλαίσιο του Θ' Κύκλου ανθρωπολογικών & λαογραφικών ομιλιών ΑΠΘ/ΠΑΜΑΚ 7/4/2017.
- 2017:** "Space, place and identity: Landscape as cultural heritage in rural Greece", British School at Athens (BSA), Upper House Seminar, 13 March 2017.
- 2016:** Παρουσίαση της έκδοσης: «Σμύρνη: η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. – 1922). Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου (20-23 Σεπτεμβρίου 2012)». Ομιλία κατά την παρουσίαση στις 29 Σεπτεμβρίου 2016.
- 2016:** «Τραγουδώντας τον τόπο. Παράδοση, ταυτότητα και πολιτισμικές αναπαραστάσεις στη μουσική της Αράχωβας», ανακοίνωση στο Συνέδριο - Μουσικολογική συνάντηση: "Θέματα ελληνικής μουσικής", Καρδαμύλη 29 και 30 Αυγούστου 2016.
- 2016:** Συμμετοχή στη βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Β. Δαλκαβούκη με τίτλο: *Γράφοντας ανάμεσα. Εθνογραφικές δοκιμές με αφορμή το Ζαγόρι* (εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2015), στις 4 Μαρτίου 2016.
- 2015:** Συμμετοχή στη βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Β. Νιτσιάκου με τίτλο: *Πεκλάρι: Κοινωνική οικονομία μικρής κλίμακας* στις 11 Δεκεμβρίου 2015
- 2015:** «Τοπικές πολιτικές πολιτισμού. Η χρήση της παράδοσης για την παραγωγή πολιτιστικών αγαθών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση», ανακοίνωση στην ημερίδα με τίτλο: *Ανθρωπολογία και Τοπική Αυτοδιοίκηση*, διοργάνωση Εργαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 7 Νοεμβρίου 2015.
- 2015:** Evangelos Karamanes (Academy of Athens); Aikaterini Polymerou-Kamilaki (Academy of Athens); Paraskevas Potiropoulos (Academy of Athens); Ioannis Karachristos (Academy of Athens) «From the Field into the digital archive: the

- Hellenic Folklore Research Centre, Academy of Athens in the globalised world», *12ο Συνέδριο της Societe Internationale d’Ethnologie et de Folklore (SIEF), Ζάγκρεμπ Κροατίας, 21-25 Ιουνίου 2015*, Ημερίδα με θέμα: Archives, digital collections, on-line databases and the internet, 23 Ιουνίου 2015.
- 2015:** Ιωάννης Καραχρήστος και Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, «Παραδόσεις για την ίδρυση της Νέας Περάμου: συλλογική μνήμη και προσφυγική ταυτότητα σήμερα», ανακοίνωση στην Επιστημονική Ημερίδα Λαογραφίας, με θέμα «Η συμβολή των Συλλόγων στη διατήρηση της παραδοσιακής Πολιτιστικής κληρονομιάς (Εθιμα – Δρώμενα – Χοροί – Μνήμη – Τοπική Ταυτότητα)», οργάνωση Δήμος Μεγαρέων, Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Κυριακή 1η Μαρτίου 2015.
- 2014:** Paraskevas Potiropoulos (Academy of Athens), Ioannis Karachristos (Academy of Athens), “From the ethnographic field into the archive: Organizing a digital storytelling archive in the 21st century”, ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο, “Digital Storytelling in Times of Crisis”, Αθήνα, 8-10/05/2014, Διοργάνωση: Laboratory of New Technologies in Communication, Education and the Mass Media and the University Research Institute of Applied Communication of the University of Athens, 8 Μαΐου 2014.
- 2014:** «The Transformations of Mountainous Space. The Case of the Pastoral Landscapes», ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα *Celebrating Pastoral Life. Heritage and Economic Development*, International Conference, 11-13 September 2014, Αθήνα 12 Σεπτεμβρίου 2014.
- 2014:** «Ερασιτέχνες Λαογράφοι. Δημήτρης Καλούσιος: ο σεμνός και ακούραστος ερευνητής, τόπων και ανθρώπων, της ιστορίας και του πολιτισμού τους», ανακοίνωση στην ημερίδα για την προβολή του συγγραφικού έργου του Δημήτρη Καλούσιου, Ματσούκι Ιωαννίνων, 8/8/2014.
- 2013:** «Η παράδοση και η συνέχεια ως νεωτερικότητα», ανακοίνωση στην παρουσίαση της έκδοσης του βιβλίου, *Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης και το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, Πρακτικά διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου, Αθήνα 2012*, Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Καλαμάτας. 22 Νοεμβρίου 2013.
- 2013:** «Φ.Α.Τ.Α.: Η κληρονομιά, ο μετασχηματισμός και οι προοπτικές ενός πατριδοτοπικού συλλόγου», ανακοίνωση στην επιστημονική ημερίδα με θέμα *Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζιας Αθαμανίας: 120 χρόνια Ιστορίας και προσφοράς*, Τζούρτζια Αθαμανίας, 27 Αυγούστου 2013.
- 2012:** «Οι άνθρωποι και οι τεχνικές: προσωπικές διαδρομές ξυλοναυπηγών», **Εργαστήριο για τη βιομηχανική κληρονομιά** με τη συνεργασία του *Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς* και του *Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς* στο πλαίσιο του κύκλου **Το πολυσχιδές της Βιομηχανικής κληρονομιάς, Θ’ συνεδρία. Ξυλοναυπηγική: ένας λιγότερο μελετημένος κλάδος παραδοσιακής τεχνολογίας και άυλης κληρονομιάς**, Πέμπτη, 20 Δεκεμβρίου 2012, Αθήνα.
- 2012:** «Ο σύγχρονος «τόπος» μιας προσφυγικής κοινότητας: διαδικασίες μετασχηματισμού στη Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης», Διεθνές Συνέδριο Καισαριανής- Μικρασιατικός Ελληνισμός: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον, 14-16 Δεκεμβρίου 2012, Δήμος Καισαριανής, Αθήνα 2012.
- 2012:** «Η μουσειολογική πρόταση και τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Λαογραφικού Μουσείου», Τελετή Αγιασμού για την επίσημη έναρξη λειτουργίας των Εργαστηρίων Παραδοσιακών Τεχνών του Λαογραφικού Μουσείου Αράχωβας, Αράχωβα 2 Δεκεμβρίου 2012.

- 2012:** “The ‘ATLAS’ of Greek Folklore and the winter masquerades”, closing conference “Carnival King of Europe II” - San Michele all’ Adige-Trento 27-28 September 2012.
- 2012:** «Στοιχεία παράδοσης και νεωτερικότητας στον λαϊκό πολιτισμό της Σμύρνης», Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17<sup>ος</sup> αι. - 1922)», Υμηττός 20-23 Σεπτεμβρίου 2012, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού.
- 2011:** «Οι εθιμικές πυρές και συμβολική συγκρότηση της τοπικής ταυτότητας», Επιστημονική Συνάντηση: ««Η φωτιά πηγή ζωής, δύναμης και καθαρισμού», Αθήνα 1, 2 και 3 Απριλίου 2011, Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.
- 2011:** “Between city and village: cultural practices, socioeconomic relations and “liquid” localities”, Corinth, Greece, 27-29 May 2011, CUA ANNUAL CONFERENCE, Commission on Urban Anthropology, IUAES & University of Peloponnese, Faculty of Social Sciences, Department of Social and Educational Policy.
- 2011:** «Το “κάψιμο του Γληγοράκη”: ο μετασχηματισμός και η δυναμική της “παράδοσης” σε ένα ευετηρικό δρώμενο στο Ληξούρι Κεφαλονιάς», Επιστημονική ημερίδα: «Διαβατήρια ευετηρικά δρώμενα. Παλαιές μορφές - σύγχρονοι προβληματισμοί - νέες ερμηνείες», Θήβα 17 Σεπτεμβρίου 2011, Δημοτικός Οργανισμός Θήβας, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
- 2011:** Καταγραφές της προσφυγικής μνήμης. μεταφορές και μετασχηματισμοί πολιτισμικών παραδόσεων σε πρόσφυγες της Αττικής από το αρχείο του Κέντρου Λαογραφίας», Επιστημονική Ημερίδα «Διασχίζοντας το Αιγαίο: Μεταναστεύσεις και πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις. Το παράδειγμα των Μικρασιατών της Αττικής», Πεύκη Αττικής 12 Νοεμβρίου 2011, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Σύλλογος Μικρασιατών Πεύκης και Λυκόβρυσης «Ιωνία».
- 2011:** «Ορεινές κοινότητες», Επιστημονική συνάντηση «Αράχωβα: Παραδοσιακός πολιτισμός και τοπική οικονομία», Αράχωβα 11 Δεκεμβρίου 2011, Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δήμος Διστόμου - Αράχωβας-Αντίκυρας, Δημοτική Ενότητα Αράχωβας.
- 2010:** «Αποστολή στην περιοχή Παλικής Κεφαλληνίας», Επιστημονική Ημερίδα: «Οι αποστολές του Κέντρου Λαογραφίας για επιτόπια έρευνα», Αθήνα 14 Οκτωβρίου 2010, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
- 2010:** «Τα ονόματα των τόπων και οι τόποι των ονομάτων. Το παλίμνηστο των τοπωνυμίων στην Παλική Κεφαλονιάς», ανακοίνωση στην Τριακονταετηρίς (1980-2010) Ημερίδα Ελληνικής Ονοματολογικής Εταιρείας, 27 Ιανουαρίου 2010, Αθήνα.
- 2009:** Παρουσίαση του βιβλίου «Κοινωνικός και Πνευματικός βίος Κεριωτών» της Αλεξάνδρας Κατσαΐτου, εκδόσεις ΤΡΙΜΟΡΦΟ, 26 Σεπτεμβρίου 2009, Ιερός Ναός Παναγίας Κεριώτισσας, Κερί Ζάκυνθος.
- 2009:** «Τοπία ταυτότητας στην Παλική Κεφαλονιάς: Η μνήμη, η εμπειρία και οι αναπαραστάσεις του χώρου», διάλεξη στα πλαίσια του κύκλου ομιλιών και συζητήσεων της Ελληνικής Εταιρείας Εθνολογίας Φεβρουάριος –Μάιος 2009, 11 Μαΐου 2009.
- 2009:** «Η ψηφιοποίηση του Αρχείου της Φ.Α.Τ.Α.», ανακοίνωση στην *Ημερίδα παρουσίασης των αποτελεσμάτων του Έργου «Ανάπτυξη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας»* Παρασκευή 3 Απριλίου 2009, Ακαδημία Αθηνών.

- 2009:** Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος «Παρουσίαση του τόμου: Ο Δημήτριος Σ. Λουκάτος και η Ελληνική Λαογραφία, Δημοσιεύματα αρ. 27, Αθήνα 2008», στην εκδήλωση *Παρουσίαση των νέων εκδόσεων του Κέντρου Λαογραφίας*, Τρίτη 17 Φεβρουαρίου 2009, Ακαδημία Αθηνών.
- 2008:** Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος επιμέλεια παρουσίασης poster και εφαρμογής πολυμέσων στην Ημερίδα του Μουσείου Μπενάκη με θέμα: «*Τεκμηρίωση και επιμέλεια πολιτισμικών πληροφοριών: από τη θεωρία στην πράξη*», Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 13 Σεπτεμβρίου 2008.
- 2008:** «Πανηγύρι: Κοινωνικό σύμβολο και πολιτισμική αναπαράσταση του τόπου» διάλεξη στο 26ο Επιμορφωτικό Σεμινάριο Ξεναγών με θέμα: «*Η αμεσότητα του πρόσφατου παρελθόντος μας: όψεις του Ελληνικού Παραδοσιακού Πολιτισμού*» Αθήνα 26-28 Φεβρουαρίου 2008.
- 2007:** «Ο πολυτοπικός χαρακτήρας της βλάχικης κοινότητας. Το παράδειγμα της Κρανιας Ασπροποτάμου», 9ο Συμπόσιο Ιστορίας, Λαογραφίας, Βλάχικης παραδοσιακής Μουσικής και Χορού με θέμα: «*Ο Ασπροπόταμος στο Χώρο και το Χρόνο*», Ασπροπόταμος Τρικάλων, 11 - 13 Μαΐου 2007. Υπό δημοσίευσιν.
- 2005:** «The management of Historical Landscape in the Construction of Local Identity in a Greek Village near the Albanian Border (Plikati)», ανακοίνωση στο 3ο Συνέδριο Μεταπτυχιακών φοιτητών Βαλκανικής με θέμα: «*Το Παρελθόν στο Παρόν: Τοπικοί πολιτισμοί, εθνικές πρακτικές και διασυνοριακή συνεργασία*», Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Μάιος 2005.
- 2004:** «Χοροί και χώροι. Συμβολικές διαστάσεις της τοπικής ταυτότητας στην Κρανια Τρικάλων», Ανακοίνωση στο 3ο Συνέδριο Λαϊκού Πολιτισμού, με θέμα: «*Χορός και πολιτισμικές ταυτότητες στα Βαλκάνια*», Τ.Ε.Φ.Α.Α., Α.Π.Θ., Σέρρες, Οκτώβριος 2004. (Δημοσίευμα αρ. 3).
- 2004:** Μέτσοβο. «Πρακτικές διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς στα Άνω Πεδινά Ζαγορίου», Ανακοίνωση στο 4ο συνέδριο του Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου με θέμα «*Η Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της Ηπείρου*», Μέτσοβο, Σεπτέμβριος 2004, (Δημοσίευμα αρ. 2).
- 2002:** «The Turk, the Christian, the Albanian and the Greek: Managing religious difference in a Greek border community», *professor Vassilis Nitsiakos, Constantinos Matzos, Paris Potiropoulos*, Ανακοίνωση στο 7ο Συνέδριο της European Association of Social Anthropologists (E.A.S.A.) με θέμα: «*Suspect Neighbours, Intimate Enemies: Christian views of Islam in actors in South East Europe*», Κοπεγχάγη, Αύγουστος 2002.
- 1998:** «Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης. Προσφυγική συνείδηση και συλλογική ταυτότητα», ανακοίνωση στο συνέδριο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. στη μνήμη της Άλκης Κυριακίδου Νέστορος, με θέμα: «*Ελληνικός παραδοσιακός πολιτισμός, Λαογραφία και Ιστορία*», Νοέμβριος 1998. (Δημοσίευμα αρ. 4).
- 1998:** «Χώρος και άνθρωπος, η διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας», ομιλία στα πλαίσια κύκλου διαλέξεων του περιοδικού «Περίπλο», Αθήνα, Νοέμβριος 1998.
- 1998:** «Οι μετατοπίσεις της Πατρίδας. Από τη Μηχανιώνα της Κυζίκου στη Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης», Ανακοίνωση στην 1<sup>η</sup> Πανελλήνια Συνάντηση Κυζικηνών, Επιστημονική Ημερίδα, Νέα Αρτάκη, Ιούλιος 1998.
- 1998:** «Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης: η ανασύσταση κοινωνικών και συμβολικών χώρων, η ανάπτυξη μιας νέας κοινωνικότητας», Ομιλία σε εκδήλωση του Δήμου Νέας Μηχανιώνας στα πλαίσια των εορτασμών των 75 χρόνων του οικισμού, Νέα Μηχανιώνα, Ιούνιος 1998.



- 1995:** «Τα Πρόσωπα Μιας Πόλης: Η Φωτογραφική μαρτυρία», Διάλεξη στα πλαίσια του κύκλου διαλέξεων 1995-1996 του Ιδρύματος Γουλανδρή Χορν, με θέμα: «Φωτογραφίζοντας το Λαϊκό Πολιτισμό: Αποτυπώσεις, Παραστάσεις και Αναπαραστάσεις», Νοέμβριος 1995. (Δημοσίευμα αρ. 5).
- 1993:** «Οργάνωση και χρήση του χώρου στον οικισμό Περιβόλι της Πίνδου: Αλλαγές στον τρόπο ζωής στη διάρκεια του 20ού αιώνα», Ανακοίνωση στο 1<sup>ο</sup> Επιστημονικό Συνέδριο του Δήμου Γρεβενών σε συνεργασία με το τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γρεβενά, Οκτώβριος 1993. (Δημοσίευμα αρ. 6).
- 1993:** «Εβδομήντα χρόνια από την ίδρυση της Νέας Μηχανιώνας», Διάλεξη στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για τα 70 χρόνια της Νέας Μηχανιώνας, Νέα Μηχανιώνα, Αύγουστος 1993. (Δημοσίευμα αρ. 8).

## ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΟΜΙΛΙΕΣ- ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΕΛ

- 2018:** «Παραδοσιακές τεχνικές και βιώσιμη ανάπτυξη», εισήγηση στο πλαίσιο της Ημερίδας Λαϊκού Πολιτισμού με θέμα: *Λαϊκός Πολιτισμός και ανάπτυξη*, στο πλαίσιο του Ανοικτού Πανεπιστημίου της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Αυλώνα, 22 Απριλίου 2018.
- 2017:** «Λαϊκός πολιτισμός, έθιμα, παραδόσεις: Παρουσίαση λαϊκών δρωμένων για την καλοχρονιά και η συμβολή τους στην εκπαίδευση σήμερα», εισήγηση – συζήτηση, στο πλαίσιο της Σχολής Γονέων του Δήμου Κορυδαλλού, 15 Δεκεμβρίου 2017.
- 2015-2016:** Διδασκαλία του μαθήματος «Μεθοδολογία των επιστημών του ανθρώπου» στο πλαίσιο των μαθημάτων του Κοινωνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου της Ομάδας Κριτικής Διεπιστημονικότητας στο Κοινωνικό Πολιτιστικό Κέντρο Βύρωνα «Λαμπηδόνα» με Θεματικές Ενότητες: «Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας. Η επιστήμη της Ανθρωπολογίας», «Ανθρωπολογική έρευνα. Η εθνογραφική πρακτική», «Από το εθνογραφικό πεδίο στο εθνογραφικό κείμενο. Η παραγωγή της ανθρωπολογικής γνώσης».
- 2015:** «*Απόκριες – λαϊκά δρώμενα*», διδασκαλία - εισήγηση στο Λεόντειο Δημοτικό Σχολείο, 16 Φεβρουαρίου 2015.
- 2014:** Διδασκαλία στο Λαϊκόν Πανεπιστήμιον της Εταιρείας Φίλων του Λαού, στον Κύκλο της Λαογραφίας, με θέμα «*“Υφαίνοντας τον τόπο”*: Το παράδειγμα της υφαντικής στην Αράχωβα», 17-2-2014.
- 2013:** Συμμετοχή (εκπόνηση και παρουσίαση εκπαιδευτικής δράσης) στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Δράσεων «Πράσινες Πολιτιστικές Διαδρομές (2013)» υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Διοργάνωση: Δήμος Λιβαδειάς, 23<sup>η</sup> Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Διεύθυνση Α΄ βαθμιας Εκπαίδευσης Νομού Βοιωτίας, Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας, με θέμα: «*Στης Έρκυνας τις όχθες: νερό και χρόνος, φύση και άνθρωπος*».
- 2013:** Διδασκαλία στο Λαϊκόν Πανεπιστήμιον της Εταιρείας Φίλων του Λαού, στον Κύκλο της Λαογραφίας, με θέμα «*Παιδικά Παιχνίδια*», 18-11-2013.
- 2013:** Διδασκαλία στο Λαϊκόν Πανεπιστήμιον της Εταιρείας Φίλων του Λαού, στον Κύκλο της Λαογραφίας, με θέμα «*Οι παραδοσιακές Τεχνικές*», 8-4-2013.
- 2012:** «Τα έθιμα του δωδεκαημέρου», παρουσίαση σε εκδήλωση του πολιτιστικού συλλόγου Ελευσίνας «το Αδράχτι», 6 Φεβρουαρίου 2012.
- 2012:** «Η διατροφή στον λαϊκό πολιτισμό», εισήγηση στα πλαίσια της ερευνητικής εργασίας για την «παραδοσιακή διατροφή» στο 1ο Ε.Π.Α.Λ. Ασπροπύργου, 3 Μαΐου 2012.
- 2010:** «Εθμικές γιορτές στον κύκλο του χρόνου: Πάσχα», διδασκαλία στο 2ο ΕΠ.Α.Λ. Κορίνθου, 10 Μαρτίου 2010, Αθήνα.
- 2009:** «Εθμικές γιορτές στον κύκλο του χρόνου: Χριστούγεννα», διδασκαλία στο 2ο ΕΠ.Α.Λ. Κορίνθου, 18 Νοεμβρίου 2009, Αθήνα.
- 2008:** Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος επιμέλεια παρουσίασης της ανακοίνωσης της Αικ. Πολυμέρου -Καμηλάκη (διευθύντριας του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών) με θέμα: «Archive Digitization at the Hellenic Folklore Research Centre of the Academy of Athens», στο Διεθνές Συνέδριο του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού οργανώνει τριήμερο Συνέδριο με θέμα: «*Η Ψηφιακή Κληρονομιά στο νέο περιβάλλον γνώσης: κοινοί χώροι και ανοιχτές οδοί*»

*πρόσβασης στην πολιτισμική πληροφορία», Αθήνα 31 Οκτωβρίου – 2 Νοεμβρίου 2008.*

**2008:** Επιμέλεια παρουσίασης της ανακοίνωσης της Αικ. Πολυμέρου -Καμηλάκη (διευθύντριας του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών) με θέμα: «Το μουσικό αρχείο του Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών», στην Ημερίδα του Ινστιτούτου Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής με θέμα: «Η μουσική στην ψηφιακή εποχή. Ψηφιοποίηση μουσικών αρχείων, προβολή και διακίνηση της μουσικής», Αθήνα, Υπουργείο Πολιτισμού, 3 Οκτωβρίου 2008.

**2008:** Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος επιμέλεια παρουσίασης της ανακοίνωσης του Ε. Καραμανέ με θέμα: «Το αρχείο του Κέντρου Λαογραφίας και η Πρέβεζα», στην Ημερίδα της Νομαρχίας Πρέβεζας με θέμα: «*Παρουσίαση των προγραμμάτων της Κοινωνίας της Πληροφορίας για το πολιτιστικό, τουριστικό και περιβαλλοντικό περιεχόμενο του Νομού Πρέβεζας*», Πρέβεζα 20 Μαρτίου 2008.

## ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Μέλος της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου για τα 100 χρόνια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών – XXXI Συνέδριου του Δικτύου FER-EURETHNO του Συμβουλίου της Ευρώπης – 1ο Συνέδριο της Γαλλόφωνης Ομάδας Εργασίας της Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore (SIEF), με θέμα: «Από την επιτόπια έρευνα στο αρχείο: τα λαογραφικά και εθνολογικά αρχεία ως πόλοι έρευνας, εκπαίδευσης και πολιτισμού» Αθήνα, 14-16 Σεπτεμβρίου 2018.
2. Μέλος της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής της 4ης συνάντησης των **Αρχαιολογικών Διαλόγων**, με θέμα: «Πόλεις /Αστικό Τοπίο» στην Αθήνα, από τις 31 Μαΐου έως τις 3 Ιουνίου 2018.
3. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής και Γραμματέας της Οργανωτικής Επιτροπής (υπεύθυνος για την οργάνωση του Συνεδρίου μαζί με τον συνάδελφο ερευνητή κ. Ι. Καραχρήστο) του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17<sup>ος</sup> αι. - 1922)», Υμηττός 20-23 Σεπτεμβρίου 2012, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού.
4. Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής στο Συνέδριο: Λαϊκός πολιτισμός και έντεχνος λόγος (ποίηση – πεζογραφία – θέατρο), Αθήνα 8 -12 Δεκεμβρίου 2010, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
5. Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής της Επιστημονικής Ημερίδας: «Οι αποστολές του Κέντρου Λαογραφίας για επιτόπια έρευνα», Αθήνα 14 Οκτωβρίου 2010, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών
6. Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής στο 15ο συνέδριο Διεθνούς Εταιρείας Λαϊκής Αφηγηματολογικής Έρευνας (21-27 Ιουνίου 2009), [15th Congress of the International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) June 21-27, 2009 Athens, Greece], με θέμα «Οι αφηγήσεις στο χώρο και στον χρόνο: μετάδοση και προσαρμογές» (Narratives Across Space and Time: Transmissions and Adaptations), Διοργάνωση Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
7. Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής στην Ημερίδα της Ακαδημίας Αθηνών «Κωστής Παλαμάς», με την ευκαιρία της συμπληρώσεως 150 ετών από τη γέννηση του εθνικού ποιητή Κωστή Παλαμά, Ακαδημία Αθηνών 16 Δεκεμβρίου 2009.
8. Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής στο 1ο Διεθνές Εκπαιδευτικό Συνέδριο: Λαϊκός Πολιτισμός και Εκπαίδευση 29 Σεπτεμβρίου – 1 Οκτωβρίου 2006, Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, Βόλος, *Διοργάνωση*: Κέντρο Έρευνας της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Θεσσαλίας, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Μαγνησίας, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Μαγνησίας, Πανελλήνια Επιστημονική Ένωση Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων & Καλλιτεχνικών Αγώνων, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων **και** I.O.V. N.G.O. of UNESCO - Διεθνής Οργάνωση Λαϊκής Τέχνης.
9. Συμμετοχή στην οργάνωση ημερίδας με θέμα « Το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας και η επιτόπια έρευνα» στα πλαίσια των εκδηλώσεων εγκαινίων του Κτηρίου της οδού Ηπίτου 3, στις 9 Ιουνίου 2006.

## ΛΟΙΠΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- 2012:** Συμμετοχή, στον τομέα της υποστηρικτικής εθνογραφικής έρευνας, στην ταινία «Ο Αϊ Γιώργης στο Ακραίφνιο», αρχαιολογικό ντοκιμαντέρ για την αναστήλωση του Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου στο Ακραίφνιο Βοιωτίας, συμπαραγωγή του ΣΕΑ (Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων) και της 23η ΕΒΑ (Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων), διάρκεια 24'.
- 2000:** Παρουσίαση μελέτης στα πλαίσια της ομάδας εργασίας του Ε.Κ.Κ.Ε. για την Προφορική Ιστορία με θεματική της ομάδας την Ταυτότητα, τον Μάρτιο του 2000. Αντικείμενο της παρουσίασης: «Η διάσταση του χώρου στη συγκρότηση των πολιτισμικών ταυτοτήτων στην Πίνδο».
- 1999 - 2000:** Συμμετοχή σε ομάδα εργασίας του Ινστιτούτου Αστικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας του Ε.Κ.Κ.Ε. για την Προφορική Ιστορία με θεματική της ομάδας την Ταυτότητα.
- 1998 - 1999:** Συμμετοχή σε Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του 18ου Δημοτικού Σχολείου Νίκαιας με θέμα: «Σχολικό κτίριο -αυλή- περιούλιος χώρος».
- 1992:** Συμμετοχή σε Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Ο ρόλος της πολιτιστικής κληρονομιάς στη σύγχρονη παραγωγή», στη Θήβα, τον Νοέμβριο του 1992, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος «Καλειδοσκόπιο».

Ομιλίες, κατ' επανάληψη, με θέματα λαογραφικού ενδιαφέροντος σε πολιτιστικές εκδηλώσεις από τοπικούς πολιτιστικούς ή εκπαιδευτικούς φορείς σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, σε ραδιοφωνικούς σταθμούς και σε τηλεοπτικές εκπομπές.

## Επιστημονικές Εταιρείες

Μέλος της **Ελληνικής Εταιρείας Εθνολογίας**

Μέλος της **InASEA** (International Association for Southeast European Anthropology)

## Επιστημονικά Δίκτυα

Μέλος του δικτύου **Border Crossings** για την συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιστημονικών φορέων, ακαδημαϊκών και φοιτητών από Πανεπιστήμια των Βαλκανίων στα πεδία της Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, της Λαογραφίας, των Βαλκανικών Σπουδών και της Ιστορίας.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

### A1. Βιβλία:

1. *Νέα Μηχανιώνα: Από τις «χαμένες πατρίδες» στην πατρίδα του Σήμερα*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2003.

**Περίληψη:** Το θέμα που πραγματεύεται το βιβλίο κινείται στο πλαίσιο της Λαογραφίας, της Ιστορικής Ανθρωπολογίας, της Ιστορικής Εθνογραφίας και της Προφορικής Ιστορίας. Στον τίτλο υπάρχουν όλες οι ενδείξεις ότι πρόκειται για μια μελέτη που χαρακτηριστικά ανήκει στο είδος της προφορικής ιστορίας του προσφυγικού ζητήματος: «χαμένες πατρίδες», «πατρίδα του σήμερα», *Νέα Μηχανιώνα*, *προσφυγική* συνείδηση και ταυτότητα. Πρόκειται για μια προσέγγιση που διερευνά συστηματικά τις δομές όπου εμπλέκονται οι εμπειρίες, οι αντιλήψεις, οι εμμονές και τα στερεότυπα, αλλά και οι εκ των υστέρων ερμηνείες και τυπικοποιήσεις, στηρίζεται σε συστηματική επιτόπια εθνογραφική έρευνα και επιχειρεί να περιγράψει συνολικά τους τρόπους ζωής και τις αντιλήψεις μιας ομάδας ανθρώπων που έζησαν άμεσα ή έμμεσα ένα ιστορικό γεγονός σε μιαν ιστορική συγκυρία (ένα «διαμορφωτικό γεγονός» σε μια «διαμορφωτική περίοδο», όπως θα την χαρακτήριζαν οι Eric Hobsbawm και E. P. Thompson), η οποία προσδιόρισε σε μεγάλο βαθμό τη ζωή τους, την προσωπική τους ιστορία και την σχέση τους με την ιστορία ως μνήμη, αλλά και τη ζωή και την ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας.

Το θέμα είναι συγκεκριμένο και εντοπισμένο: οι σχέσεις της προσφυγικής συνείδησης με την προσφυγική ταυτότητα στη περίπτωση των κατοίκων της Νέας Μηχανιώνας Θεσσαλονίκης οι οποίοι κατάγονται από τη Μηχανιώνα της Κυζίκου και το Αυδήμι της Ανατολικής Θράκης, από την Αγία Παρασκευή της Κρήνης (Τσεσμέ) και από άλλες περιοχές της Μ. Ασίας και της Θράκης. Αυτοί οι Αυδημιώτες, Κυζικιώτες και Τσεσμελήδες, όλοι τους από «χαμένες πατρίδες», όλοι τους δεμένοι με το «χθες», συγκροτούν την «πατρίδα του σήμερα», τη Νέα Μηχανιώνα.

Το βιβλίο διαιρείται σε πέντε κεφάλαια:

Κεφάλαιο 1ο, με τίτλο: *Προσφυγική Ελλάδα προσφυγικοί τόποι και Προσφυγική ταυτότητα*, που υποδιαιρείται σε τρία μέρη (1.1 -1.3) στα οποία τίθεται γενικά και επί του συγκεκριμένου το πρόβλημα, δηλώνονται οι θέσεις και οι υποθέσεις εργασίας που στηρίζονται σε εμπειριστατωμένη και σύγχρονη θεωρητική και εξειδικευμένη βιβλιογραφία και διατυπώνονται οι μεθοδολογικές επιλογές για την έρευνα και την επεξεργασία του υλικού.

Κεφάλαιο 2ο, με τίτλο «*Αυτό είναι το χωριό σας*», που διαιρείται σε εφτά υποκεφάλαια (2.1-2.7), τα οποία αναφέρονται λεπτομερειακά στον τρόπο με τον οποίο «γεννήθηκε» ο υπό έρευνα οικισμός, το νέο χωριό τους στον τρόπο με τον οποίο συγκροτήθηκε σε τοπική κοινωνία η κοινότητα των προσφύγων από «διάφορους τόπους»- στους τρόπους με τους οποίους οργανώθηκαν και επιβίωσαν στο φάσμα των ενασχολήσεων τους- και, στο τελευταίο υποκεφάλαιο (το 2.7. με τίτλο: *Συναντήσεις*), που έχει χαρακτήρα υπόθεσης εργασίας αλλά και προσωρινού συμπεράσματος, διερευνώνται οι συσχετίσεις και οι διαπλοκές των ανθρώπων ενός προσφυγικού τόπου βάσει των ταυτοτήτων

τους: Έλληνες συναντούν Έλληνες, Πρόσφυγες συναντούν Έλληνες, Πρόσφυγες συναντούν πρόσφυγες.

Κεφάλαιο 3ο, με τίτλο *Επιβιώνοντας στο χώρο και το χρόνο*, που διαιρείται σε πέντε υποκεφάλαια (3.1-3.5), στα οποία περιγράφεται η ιστορία της Νέας Μηχανιώνας και των ανθρώπων της· η ιστορία ενός οικισμού ανθρώπων με παρελθόν, σε έναν οικισμό δίχως παρελθόν ή δίχως ιστορικό βάθος. Πώς έζησαν, για περισσότερο από 3/4 του αιώνα, στη Νέα Μηχανιώνα; Αυτό εξετάζεται με τρεις ειδικότερες αναλυτικές τομές. Η πρώτη αναφέρεται στους τρόπους επιβίωσης και στις ενασχολήσεις των Μηχανιωτών σε σχέση με τη επιβίωσή τους και με τη γενικότερη βελτίωση των συνθηκών ζωής. Η δεύτερη αναφέρεται πιο συστηματικά στο κεντρικό ζήτημα των καθημερινών και των τελετουργικών τρόπων, πρακτικών και αντιλήψεων που διαμορφώθηκαν στη Νέα Μηχανιώνα, όπως οι μορφές κατοίκησης, οι γαμήλιες στρατηγικές, ο καθοριστικός ρόλος της οικογένειας και τέλος οι διατροφικές συνήθειες, και ακόμη περισσότερο οι αντιλήψεις σχετικά με αυτές, που αλλάζουν δύσκολα αφού ανήκουν στο πεδίο της «μακράς διάρκειας» μάλλον παρά των γεγονότων ή των συγκυριών, συνιστούν έναν ενδιαφέροντα δείκτη σχετικά με τη συγκρότηση της ταυτότητας, δηλ. του κοινωνικού εαυτού. Η τρίτη τομή αφορά στο ζήτημα της συμβίωσης των ανθρώπων στο χώρο και της πολιτικής και κοινωνικής έκφρασης της *κοινότητας* στην Κοινότητα της Νέας Μηχανιώνας. Σ' αυτό το επίπεδο όλοι γίνονται συντοπίτες, *Μηχανιώτες*, σε μια τοπικότητα που την βιώνουν πραγματικά και φαντασιακά.

Κεφάλαιο 4ο, με τίτλο *Η εμπειρία του παρόντος*, το οποίο διαιρείται σε έξι υποκεφάλαια (4.1-4.6) και ασχολείται με τη σύγχρονη κοινότητα της Νέας Μηχανιώνας και ιδιαίτερα με το πώς οργανώνεται, το πώς και υπάρχει, όχι μόνον ως ιστορική έννοια, αλλά ως κοινωνική πραγματικότητα μια κοινότητα προσφύγων σήμερα: με την ιστορία και τις μνήμες της, με τις κοινωνικές και τις πολιτικές της επιλογές, όμως και με τα σύμβολα (όπως για παράδειγμα η «Παναγία η Φανερωμένη») και τις τελετουργίες της, που επιβεβαιώνουν τη συνέχεια της στο χώρο και το χρόνο.

Κεφάλαιο 5ο, με τίτλο *Από τις πατρίδες του χθες στην πατρίδα του σήμερα*, που υποδιαιρείται σε δύο μέρη (5.1, 5.2). Το τελευταίο αυτό κεφάλαιο ασχολείται (έστω προεξαγγελτικά και διαπιστωτικά) με το ζήτημα της ρητορικής της (προσφυγικής) ταυτότητας, θέμα που ούτως ή άλλως υπερβαίνει τα όρια αυτού του βιβλίου.

Το βιβλίο συμπληρώνεται με ένα Παράρτημα, όπου παρατίθενται σε φωτοαντιγραφική ανατύπωση ή μεταγραφή έγγραφα, χειρόγραφα και διάφορα άλλα κείμενα, τη Βιβλιογραφία, τις Πηγές και τον Κατάλογο των πληροφορητών

ενώ σε όλο το βιβλίο παρατίθενται 124 Φωτογραφίες, οι *εικόνες της πατρίδας* που δείχνουν τις «Πατρίδες» *εκεί* και την «Πατρίδα» *εδώ*.

## **A2. Μελέτες:**

*Μουσειολογική Μελέτη: για την υλοποίηση της μόνιμης έκθεσης και την οργάνωση του Λαογραφικού Μουσείου Αράχωβας*, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς και Φάππας Ιωάννης, Αράχωβα 2016, (Εγκεκριμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού, κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Συμβουλίου Μουσείων, Αθήνα, 5 Μαΐου 2017 Αρ. Πρωτ.: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΝΠΑΑΠΚ/ΤΜΝΠΑ/162911/104550/647/178)

**Περίληψη:** Η Μουσειολογική Μελέτη είναι συντάχθηκε για τον σχεδιασμό της μόνιμης έκθεσης του Λαογραφικού Μουσείου Αράχωβας και την οργάνωσή

του ως σύγχρονου Μουσείου με πολλαπλές δράσεις, με σκοπό την καταγραφή, τεκμηρίωση και διάδοση του τοπικού πολιτισμού, με ιδιαίτερη αναφορά σε παραδοσιακές τεχνικές όπως η υφαντική, η οποία άκμασε κατά το παρελθόν στην περιοχή. Αποτελεί δε επιστέγασμα και ολοκλήρωση του έργου «Αναστήλωση διατηρητέου μνημείου (παλαιό Δημοτικό Σχολείο) για χρήση μουσείου και εργαστηρίων παραδοσιακών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων – ανάδειξη μνημείου Πύργου Ωρολογίου». Η μελέτη ανταποκρίνεται στο καθολικό αίτημα της τοπικής κοινωνίας όπως εκφράστηκε τόσο από τους επίσημους φορείς (τοπική αυτοδιοίκηση, συλλόγους κ.λπ.) όσο και από τους κατοίκους για τη δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου.

Η μελέτη για τον σχεδιασμό της μόνιμης έκθεσης του Λαογραφικού Μουσείου Αράχωβας είναι σε πλήρη συμφωνία με τις προϋποθέσεις και τους όρους της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τα Μουσεία. Επίσης ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές που θέτει η εγχώρια και διεθνής πρακτική και εμπειρία για τις μουσειακές εκθέσεις, έτσι όπως αυτές περιγράφονται στον Κώδικα Δεοντολογίας του ICOM και στις Οδηγίες της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Προκειμένου να ανταποκριθεί στην κατά το δυνατόν πληρέστερη τεκμηρίωση της πρότασης, παράλληλα με τη βιβλιογραφική και αρχαιολογική, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην υποστηρικτική εθνογραφική έρευνα. Μια προσπάθεια που ξεκίνησε από τα τέλη του 2010 και στο πλαίσιο μιας συστηματικής επιτόπιας έρευνας επεδίωξε την πληρέστερη καταγραφή όχι μόνο των αντικειμένων αλλά του συνόλου του παραδοσιακού πολιτισμού της Αράχωβας. Με αυτόν τον τρόπο επιχειρήθηκε να αποφευχθεί η προσέγγιση των αντικειμένων της έκθεσης αποκλειστικά ως τέχνηρα και αντικείμενα λαϊκής τέχνης αντίθετα στόχος είναι η ανάδειξη του ιστορικού και κοινωνικού πλαισίου στο οποίο παράχθηκαν και ένα μέρος των συνδηλώσεών τους ως στοιχείων της βιωμένης παράδοσης.

Ίδρυση και στόχοι του Μουσείου: Το Λαογραφικό Μουσείο Αράχωβας ιδρύθηκε το 2013 και αποσκοπεί στη διαφύλαξη, μελέτη, ανάδειξη και προβολή του τοπικού λαϊκού πολιτισμού και της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Αράχωβας με ιδιαίτερη αναφορά σε παραδοσιακές τεχνικές, όπως η υφαντική και η χρυσοκεντητική, και στοχεύει να αποτελέσει κέντρο έρευνας και τεκμηρίωσης και πυρήνα παιδείας και πολιτισμού για την ευρύτερη περιοχή.

Το κτήριο του Μουσείου: Το Λαογραφικό Μουσείο Αράχωβας στεγάζεται στο Παλαιό Δημοτικό Σχολείο Αράχωβας, που έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο μνημείο ως κτήριο άμεσα συνδεδεμένο με τη νεότερη ιστορία της πόλης. Το κτηριολογικό πρόγραμμα περιλαμβάνει: Ισόγειο: 1)κυρίως εκθεσιακό χώρο, 2) αίθουσα περιοδικών εκθέσεων και 3) πωλητήριο. Α΄ όροφος: 1)

Εργαστήρια Παραδοσιακών Τεχνών: υφαντικής, πλεξίματος, κεντήματος με χρυσοκλωστή και άλλες παραδοσιακές τεχνικές 2)Αποθηκευτικοί χώροι: επισκέψιμη αποθήκη με τις συλλογές του μουσείου 3)Ιστορικό και Φωτογραφικό Αρχείο 4) Βιβλιοθήκη – Κέντρο έρευνας Υπόγειο: Αποθήκες και χώροι υγιεινής. Ο περιβάλλον χώρος του μουσείου σχεδιάζεται να αποτελέσει ένα ενιαίο πολιτιστικό συγκρότημα που απαρτίζεται από α) το αμφιθέατρο – αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, όπου ήδη φιλοξενούνται πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δράσεις, β) την αυλή ως χώρο υπαίθριων εκδηλώσεων, όπου σε μελλοντική φάση προβλέπεται η διαμόρφωση ενός υπαίθριου θεάτρου γ) το αναψυκτήριο δ) τον Πύργο του Ρολογιού. Στο κτήριο φιλοξενείται από το 2013 η προσωρινή έκθεση των συλλογών, λειτουργούν εργαστήρια παραδοσιακών τεχνών, κυρίως υφαντικής και χρυσοκεντητικής και έχουν υλοποιηθεί



πολιτιστικές δράσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Οι συλλογές του Μουσείου: προέρχονται από : α) δωρεές ιδιωτών β) αγορές από την Ελλάδα και το εξωτερικό γ) την παραγωγή των Εργαστηρίων Παραδοσιακών Τεχνών. Οι συλλογές του Μουσείου περιλαμβάνουν ενδεικτικά: αγροτικά και κτηνοτροφικά εργαλεία, εργαλεία υφαντικής, κεντήματα, υφάσματα και υφαντά, παραδοσιακές ενδυμασίες, παιδικά εργόχειρα, σχέδια κεντημάτων και υφαντών, αρχαιακό υλικό, φωτογραφικό υλικό, αρχείο προφορικής ιστορίας και το αρχείο της Βιβλιοθήκης (αφίσες, χάρτες, χαρακτικά, βιβλία εφημερίδες κ.α.). Το σύνολο των συλλογών έχει καταγραφεί και τεκμηριωθεί.

Μουσειολογικό σκεπτικό: στόχος της έκθεσης είναι να παρουσιάσει τον παραδοσιακό πολιτισμό του τόπου ως σημαντικό παράγοντα στη σύγχρονη ζωή της Αράχωβας και των ανθρώπων της. Το Μουσείο επιδιώκει να κινητοποιήσει την τοπική κοινωνία, αποσκοπώντας στην ενεργό συμμετοχή των κατοίκων σε όλα τα στάδια υλοποίησης αλλά και λειτουργίας της έκθεσης. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ευαισθητοποίησή τους μέσω των Εργαστηρίων Παραδοσιακών Τεχνών και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, που το μετατρέπουν σε ζωντανό κύτταρο της τοπικής κοινωνίας. Με βάση αυτά, το μουσειολογικό σκεπτικό:

- Ανταποκρίνεται στις αναζητήσεις για το ρόλο της Εθνογραφίας/Λαογραφίας και του παραδοσιακού πολιτισμού στη σύγχρονη πραγματικότητα.

- Επιχειρεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα της μουσειακής αναπαράστασης του λαϊκού πολιτισμού, στο πλαίσιο των βασικών και σύγχρονων αντιλήψεων της μουσειολογίας και να δώσει δείγμα μιας σύγχρονης αντίληψης για τον ρόλο των λαογραφικών μουσείων στα πλαίσια των τοπικών κοινωνιών.

- Σε ότι αφορά τη συλλεκτική πολιτική και την ερμηνεία των εκθεμάτων επιχειρεί να ανταποκριθεί σε νέους τρόπους προσέγγισης του παραδοσιακού πολιτισμού και σύνδεσής του με την τοπική κοινωνία στο παρόν. Η αφήγηση αξιοποιεί τις προφορικές μαρτυρίες σε θέματα διαχείρισης και ερμηνείας των υλικών μαρτυριών του παρελθόντος, αναδεικνύοντας έτσι την προφορική παράδοση, τις μνήμες, τις εμπειρίες και τις αναπαραστάσεις των ανθρώπων της τοπικής κοινωνίας.

- Στην έκθεση τίγονται επίσης ζητήματα, όπως οι συνέχειες και οι ασυνέχειες, τα νεωτερικά στοιχεία του παραδοσιακού βίου, η εισαγωγή νέων στοιχείων στην τοπική οικονομία κ.α.

- Αντιμετωπίζει ισότιμα το τρίπτυχο τοπική κοινωνία-επιστήμονες-επισκέπτες. Αυτό επιτυγχάνεται με τον ενεργό ρόλο της τοπικής κοινωνίας στη συγκρότηση της μουσειακής συλλογής και της έκθεσης, στην παραγωγή της επιστημονικής γνώσης στη βάση της μουσειακής πρακτικής και της εθνογραφικής έρευνας, στη δυνατότητα διαδραστικής συμμετοχής των επισκεπτών στην ερμηνευτική προσέγγιση της έκθεσης, μέσα από την αναζήτηση πηγών γνώσης με τη βοήθεια των σύγχρονων τεχνολογιών και τη ζωντανή αλληλεπίδραση με τους φορείς των παραδοσιακών τεχνών και επαγγελμάτων.

Οργάνωση της έκθεσης: Η κεντρική ιδέα που δομεί την αφήγηση της έκθεσης συνοψίζεται στον τίτλο «Αράχωβα: τα σύγχρονα νήματα της παράδοσης» και αποσκοπεί στην παρουσίαση πτυχών της ιστορίας του τόπου και της ζωής των κατοίκων κατά τον 19ο και τον 20ο αιώνα, στην ένταξη της τοπικής κοινότητας στο ευρύτερο ιστορικό και ανθρωπογεωγραφικό περιβάλλον της περιοχής και στην παρουσίαση της σύγχρονης τοπικής ταυτότητας, όπως υφάινεται από τα νήματα της παράδοσης και της νεωτερικότητας. Κύριος άξονας οργάνωσης της αφήγησης είναι η εστίαση στους ανθρώπους και τις πρακτικές τους στον χώρο και τον χρόνο. Η έκθεση εκτείνεται σε τέσσερις (4) κύριες αίθουσες στο ισόγειο

του Μουσείου, οι οποίες βρίσκονται συμμετρικά διατεταγμένες εκατέρωθεν του κεντρικού προθαλάμου, που αποτελεί και την είσοδο του Μουσείου. Της κύριας έκθεσης προηγούνται δύο Εισαγωγικές Ενότητες στον προθάλαμο του κτηρίου:

- Προθάλαμος – Εισαγωγικές Ενότητες: «Εισαγωγή στην έκθεση», «Το Παλιό Σχολείο»: Η Ιστορία του Κτηρίου».

Εκατέρωθεν της εισόδου – προθαλάμου οργανώνονται οι δύο (2) βασικές ΘΕ, οι οποίες αναπτύσσονται σε οκτώ (8) υποενότητες ως εξής:

- Α) Ενότητα: «Ο Τόπος: ο χώρος και οι χρόνοι της Αράχωβας». Η αφήγηση εστιάζει στις συντεταγμένες του χώρου και του χρόνου, όπως συνδιαλέγονται με τις ανθρώπινες πρακτικές και συμβάλλουν στη διαμόρφωση του πολιτιστικού τοπίου της Αράχωβας. Διαρθρώνεται στις εξής υποενότητες:

Αίθουσα 1: Υποενότητα Α. «Ο χώρος: από τον μύθο στην ιστορία», Υποενότητα Β. «Η Αράχωβα στα μάτια των άλλων», Υποενότητα Γ. «Το ένδοξο παρελθόν: Η Μάχη της Αράχωβας», Υποενότητα Δ. «Στιγμές της ιστορίας».

Αίθουσα 2 (Αίθουσα περιοδικών εκθέσεων): Υποενότητα Ε. «Τα έθιμα στον χώρο και τον χρόνο»: 1) το «Πανηγυράκι» του Αγίου Γεωργίου, εμβληματικό εθνικό γεγονός της πόλης, 2) τα «έθιμα του γάμου», σημαντικό στοιχείο της πολιτιστικής ταυτότητας του τόπου και 3) το «νερό της ζωής», τα έθιμα που αναφέρονται στη σχέση του ανθρώπου με το νερό σε καθημερινή και τελετουργική βάση, ως πηγή ζωής, κοινωνικό αγαθό και σύμβολο κοινωνικότητας.

- Β) Ενότητα: «Ανθρώπων βίοι και έργα». Η αφήγηση εστιάζει σε όψεις του υλικού πολιτισμού της τοπικής κοινότητας, στις παραγωγικές δραστηριότητες και τις πρακτικές των ανθρώπων. Κεντρική θέση στην αφήγηση έχει η θεματική της υφαντικής, πρακτική συνυφασμένη με τη νεώτερη και τη σύγχρονη ιστορία της Αράχωβας, η οποία εκτίθεται στη μεγαλύτερη αίθουσα του Μουσείου.

Αίθουσα 3: Υποενότητα ΣΤ. «Η αγροτική ζωή», Υποενότητα Ζ. «Τοπικές φορεσιές: τέχνες και τεχνικές»

Αίθουσα 4: Υποενότητα Η. «Υφαίνοντας τον τόπο»

Ερμηνευτικά μέσα της έκθεσης: Τα αντικείμενα των ΘΕ εμπλουτίζουν και ερμηνεύουν εισαγωγικά και επεξηγηματικά κείμενα, λεζάντες, εποπτικό και οπτικοακουστικό υλικό (φωτογραφικό υλικό, εκτυπώσεις χαρακτικών, σκηνογραφικές εκτυπώσεις, κείμενα περιηγητών, χάρτες, πίνακες, σχεδιαστικές αναπαραστάσεις, διαδραστικές εφαρμογές, οπτικό υλικό – προβολή βίντεο, ακουστική ξενάγηση (audio guide), ψηφιακές εφαρμογές με αρχείο προφορικών μαρτυριών, απτικά εκθέματα κ.α.). Η έκθεση συνοδεύεται από έντυπο υλικό: γενικός κατάλογος, ειδικοί κατάλογοι των συλλογών, φυλλάδιο της έκθεσης, φυλλάδιο για οικογένειες και παιδιά, οδηγός περιήγησης δια της αφής (γραφή Braille). Στην ερμηνεία της έκθεσης συμβάλλουν επίσης τα εκπαιδευτικά προγράμματα που ήδη διεξάγονται στο μουσείο με θέμα κυρίως την υφαντική τέχνη.

## **B. Επιμέλεια Εκδόσεων**

**2018:** *Λαογραφία και Ανθρωπολογία*, Νιτσιάκος Βασίλης και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς (επιμ.), εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2018.

**Περίληψη:** Η έκδοση του βιβλίου συνδέεται με την αναζήτηση απαντήσεων σε ερωτήματα που σχετίζονται με ευρύτερα θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα για το παρόν και το μέλλον της λαογραφίας. Η έκδοση αυτή, ωστόσο, προέκυψε από την ανάγκη για επικοινωνία, την αναζήτηση κοινού χώρου συνάντησης προβληματισμών, ανταλλαγής απόψεων και διαλόγου. Ο συλλογικός, λοιπόν, τούτος τόμος ως προς τα κείμενα που περιέχει αποτελεί στο μεγαλύτερο μέρος του προϊόν δύο επιστημονικών συναντήσεων που έγιναν σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, αλλά ως προς την ουσία των απόψεων και προβληματισμών που εκφράζονται είναι το αποτέλεσμα έντονων και δημιουργικών συζητήσεων και ζυμώσεων πολλών χρόνων ανάμεσα σε ανθρώπους με κοινές επιστημονικές και όχι μόνον ανησυχίες. Το μέλλον της Λαογραφίας, το γεφύρωμα του χάσματος, η τομή των συνόρων που χωρίζουν τους κλάδους της Λαογραφίας και της Ανθρωπολογίας, και οι γόνιμες συναντήσεις τους στα διεπιστημονικά σταυροδρόμια βρίσκονται στο επίκεντρο των κειμένων αυτού του συλλογικού τόμου.

**2016:** *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)»*, Καραχρήστος Ιωάννης, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 32, Αθήνα 2016.

**Περίληψη:** Η οργάνωση του Συνεδρίου Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922) και η έκδοση των πρακτικών του αποτελούν συμβολές στη μελέτη της αστικής ανάπτυξης της πόλης, της θέσης της και του ρόλου της στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου από τον 17ο αιώνα ως την καταστροφή της, το 1922. Στο κέντρο του ενδιαφέροντος βρέθηκε η ελληνική κοινότητα της Σμύρνης και ο ρόλος της στη ζωή της πόλης, ενταγμένη όμως στο ιστορικό της πλαίσιο, το οποίο συνδιαμορφώθηκε και από τις υπόλοιπες εθνοπολιτισμικές ομάδες που ζούσαν στην πόλη. Με στόχο μια όσο το δυνατόν συνολική προσέγγιση της ιστορίας και του πολιτισμού της Σμύρνης κατά τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο, συμπεριλήφθηκε ένα μεγάλο εύρος θεματικών όπως η οικονομία, το εμπόριο και η ναυτιλία, η οικιστική ανάπτυξη, η δημογραφία και οι μεταναστευτικές κινήσεις, η κοινωνική διαστρωμάτωση και μορφές κοινοτικής οργάνωσης, η αστική κοινωνικότητα (σύλλογοι, λέσχες), ο λαϊκός πολιτισμός εντός του αναπτυσσόμενου αστικού πλαισίου της Σμύρνης, η εκπαίδευση, οι ιδεολογίες, ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός, η εκδοτική δραστηριότητα, το θέατρο, η μουσική και οι τέχνες.

Η διεξαγωγή του Συνεδρίου και η δημοσίευση των πρακτικών του είχαν σε ένα πρώτο επίπεδο ως στόχο τη διεύρυνση της συζήτησης για τις συνθήκες και τις διαδικασίες εκείνες που διαμορφώνουν τη μορφή και το περιεχόμενο της ζωής της πόλης και των ανθρώπων της τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Τους τρόπους δηλαδή που οι οικονομικές και οι κοινωνικές σχέσεις, οι χωρικές αναδιατάξεις, οι πολιτισμικές διεργασίες συγκροτούν τον πολυδιάστατο και δυναμικό χαρακτήρα της Σμύρνης. Ωστόσο, αυτοί οι πολλαπλοί τρόποι ανάγνωσης και ερμηνείας των πληροφοριών και των τεκμηρίων για τη Σμύρνη συμβάδιζαν με την επιθυμία το Συνέδριο, με αφορμή τη μελέτη συγκεκριμένων πτυχών της ζωής της Σμύρνης, να γίνει ο τόπος μιας ευρύτερης συζήτησης που θα θίγει ευρύτερα μεθοδολογικά, θεωρητικά και ιδεολογικά ζητήματα.

**2017:** *Ο Αργαλειός στη Σκύρο. Καταγραφές μαρτυριών παλαιών υφαντριών*, Εισαγωγή, επιστημονική και εκδοτική επιμέλεια: Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, Επιστημονικός υπεύθυνος Ευάγγελος Καραμανές, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Σειρά Πηγές του Λαϊκού Πολιτισμού, αρ. 11, Αθήνα 2017.

**Περίληψη:** Η παρούσα έκδοση «Αργαλειός στη Σκύρο: καταγραφές μαρτυριών παλαιών υφαντριών», αφορά, κατά κύριο λόγο, υλικό της Αλίκης Λάμπρου που έχει κατατεθεί στο Αρχείο Χειρογράφων του Κέντρου Λαογραφίας (αριθμ. χειρογράφου 4847/2008). Πρόκειται για τη συλλογή και καταγραφή υλικού με θέμα την υφαντική στη Σκύρο. Η Αλίκη Λάμπρου μιλά για την υφαντική στη Σκύρο συνταιριάζοντας στην αφήγησή της πολλούς διαφορετικούς λόγους. Αφορμή αλλά και οδηγός ταυτόχρονα, είναι οι γραπτές σημειώσεις της μητέρας της για την ύφανση συγκεκριμένων σχεδίων. Οι «οδηγίες» της μητέρας της είναι το στημόνι, πάνω στο οποίο υφαίνονται οι προσωπικές αναμνήσεις και εμπειρίες της συγγραφέως, οι μνήμες αλλά και οι καταγραφές των σκυριανών υφαντριών (συγγενών και οικείων προσώπων στο σύνολό τους), τα στοιχεία από την αναδίφηση των αρχείων αλλά και οι προσωπικές προσλήψεις από τα επιστημονικά αναγνώσματα για την ύφανση. Τα κενά που διαπιστώνει στην καταγραφή της υφαντικής επιχειρεί να τα καλύψει με το λόγο των παλαιών υφαντριών και τη μικρή της λαογραφική έρευνα και τεκμηρίωση. Η εργασία της Αλίκης Λάμπρου δεν αφορά μια βιοματική καταγραφή, όπως και δεν έχει τα χαρακτηριστικά μιας τυπικής, τοπικής, λαογραφικής συλλογής. Συνταιριάζοντας τις προσωπικές της μνήμες και τις καταγραφές επιχειρεί να μεσολαβήσει ενεργά στην «παράδοση» και «μεταβίβαση» του υλικού.

**2017:** *«Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη»*, Αικ. Πολυμέρου Καμηλάκη, Π. Ποτηρόπουλος, Ι. Καραχρήστος, Ζ. Μάργαρη, Ε. Καραμανές, (επιμ.), Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο, ΙΝΕΠ-ΕΚΔΔΑ, Αθήνα 2017.

**Περίληψη:** Ο τόμος αποτελεί εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για το επιμορφωτικό πρόγραμμα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τίτλο: Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη. Εκκινώντας από τη θέση ότι ο λαϊκός πολιτισμός μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στον μετασχηματισμό της τοπικής κοινωνίας, μοχλό ώθησης για μια εναλλακτική μορφή κοινωνικής συγκρότησης και οικονομικής ανάπτυξης στόχος του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού εγχειριδίου είναι να συμβάλει στην ανάδειξη των δυνατοτήτων που παρέχονται στο πλαίσιο της εφαρμογής της Διεθνούς, Ευρωπαϊκής, Εθνικής και Περιφερειακής νομοθεσίας προκειμένου να υπηρετήσει την κοινωνικά προσανατολισμένη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη στην περιφέρεια.

**2012:** *Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης και το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας*, Ακαδημία Αθηνών 4 – 7 Δεκεμβρίου 2003, Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 23, Αθήνα 2012, Επιμέλεια έκδοσης: Αικ. Πολυμέρου – Καμηλάκη, Επιμέλεια ύλης: Ποτηρόπουλος Παρασκευάς.

**Περίληψη:** Οι μελέτες του δίτομου αυτού έργου είναι οι ανακοινώσεις του Συνεδρίου «Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης και το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας», που διοργανώθηκε από το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας. Η θεματική του Συνεδρίου με υπόβαθρο την προσωπικότητα του Ν. Γ. Πολίτη, είχε ως κεντρικό άξονα δράση, έργο - και τον απόηχο του έργου του - ιστορία όσο και προϊστορία του «Λαογραφικού Αρχείου» και το πώς αυτό μετεξελίχθηκε στο σημερινό Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας.

**2010:** Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Το αρχείο της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας της Αθαμανίας και η ψηφιοποίησή του από το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, (Τρίκαλα 15 Νοεμβρίου 2008), Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζια της Αθαμανίας, Τρίκαλα 2010.

**Περίληψη:** Στα κείμενα του συλλογικού αυτού τόμου παρουσιάζεται το έργο της ψηφιοποίησης του αρχείου της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας της Αθαμανίας (Φ.Α.Τ.Α) [Αγία Παρασκευή Ασπροποτάμου της Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων] από το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών η ιστορία της Αδελφότητας και του χωριού της Αγίας Παρασκευής Ασπροποτάμου καθώς και η μελέτη από το Κέντρο Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών των πατριδοτοπικών συλλόγων και της διασποράς των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής του Ασπροποτάμου Τρικάλων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

**2008:** *Ο Δημήτριος Σ. Λουκάτος και η Ελληνική Λαογραφία*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας (Ιωάννινα 23 Απριλίου 2004), Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 27, Υπεύθυνη έκδοσης: Αικ. Πολυμέρου – Καμηλάκη, Επιμέλεια έκδοσης: Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, Αθήνα 2008

**Περίληψη:** Οι μελέτες που περιέχονται στον τόμο, είναι οι ανακοινώσεις της επιστημονικής ημερίδας με θέμα: «Ο Δημήτριος Λουκάτος και η ελληνική Λαογραφία», που οργάνωσε ο Τομέας Λαογραφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στη μνήμη του Δημητρίου Λουκάτου. Οι μελέτες αναλύουν και φωτίζουν την πολύπλευρη προσωπικότητα και το έργο του Δημητρίου Λουκάτου.

#### B1. Επιμέλεια κειμένου Εκδόσεων

**2007:** «*Ελαίας Εγκώμιον*», Κατάλογος Έκθεσης στην Αρχαία Ολυμπία από 11 Αυγούστου 2007 ως τον Μάρτιο του 2008, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 26, Αθήνα 2007, Διόρθωση και φιλολογική επιμέλεια κειμένων επανέκθεσης, Καμηλάκης Παναγιώτης, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς.

**2006:** «*Ελαίας Εγκώμιον*», Κατάλογος Έκθεσης στη Ν. Υόρκη στο κτήριο των Ηνωμένων Εθνών το διάστημα 1 Σεπτεμβρίου – 13 Οκτωβρίου 2006, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Δημοσιεύματα αρ. 26, Αθήνα 2006, διόρθωση και φιλολογική επιμέλεια κειμένων επανέκθεσης, Καμηλάκης Παναγιώτης, Ποτηρόπουλος Παρασκευάς.

**2009:** 15ο συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας Λαϊκής Αφηγηματολογικής Έρευνας, «Οι αφηγήσεις στο χώρο και στον χρόνο: μετάδοση και προσαρμογές» (Narratives Across Space and Time: Transmissions and Adaptations) Programme and Abstracts (πρόγραμμα και περιλήψεις Συνεδρίου), Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας, Αθήνα 2009, (συμμετοχή στην συγγραφή και στην επιμέλεια των κειμένων)

## Γ. Άρθρα – Κεφάλαια σε περιοδικά, τόμους, πρακτικά συνεδρίων

1. «Πεδία προσανατολισμού μιας Κριτικής Λαογραφίας», στο Νιτσιάκος Β. και Ποτηρόπουλος Π, *Λαογραφία και Ανθρωπολογία, εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2018, σελ. 29-73.*

**Περίληψη:** Στο συγκεκριμένο κείμενο επιχειρείται μια συνολική επισκόπηση της συγκρότησης του «αφηγήματος» της ακαδημαϊκής Λαογραφίας στην Ελλάδα, συσχετίζοντάς το με το διεθνές πλαίσιο βεβαίως, και τίθενται οι όροι για τον επαναπροσανατολισμό των θεωρητικών και μεθοδολογικών επιλογών αλλά και του ίδιου του πεδίου μελέτης. Το κείμενο καταλήγει σε μια πρόταση για μια νέα Κριτική Λαογραφία, με ολική θεώρηση, που θα διευρύνει τους ορίζοντές της ξεπερνώντας εθνικά και επιστημολογικά σύνορα, στο πλαίσιο μιας επιστήμης του πολιτισμού που θα εξετάζει στο σύνολό τους τα πολιτισμικά και κοινωνικά φαινόμενα. Πρόκειται για μια Λαογραφία που προσβλέπει στη διεπιστημονικότητα, που δεν περιορίζεται απλά στην ανταλλαγή πληροφοριών και στη συνεργασία των επιστημών όπως η Ανθρωπολογία, αλλά στην υπέρβαση των ορίων τους και στη συνάντησή τους σε μια δημιουργική σύνθεση, στην κατεύθυνση της αναδιάταξης του περιεχομένου, των μεθοδολογιών και της θεωρίας τους για την πληρέστερη ανάλυση και ερμηνεία των κοινωνικο-πολιτιστικών φαινομένων.

2. «Παραδοσιακές τεχνικές και βιώσιμη ανάπτυξη», 2ο κεφάλαιο στο Αικ. Πολυμέρου Καμηλάκη, Π. Ποτηρόπουλος, Ι. Καραχρήστος, Ζ. Μάργαρη, Ε. Καραμανές, (επιμ.) *Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη*, Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για το επιμορφωτικό πρόγραμμα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τίτλο: Λαϊκός Πολιτισμός και Τοπική Ανάπτυξη, ΕΣΔΔΑ, Αθήνα 2017, σελ. 81-125.

**Περίληψη:** Αντικείμενο του συγκεκριμένου κεφαλαίου είναι η σχέση των τοπικών παραδοσιακών τεχνών και τεχνικών με την κοινωνικά βιώσιμη ανάπτυξη. Βασικός άξονας προσέγγισης αποτελεί η διασύνδεση της οικονομίας, των κοινωνικών δομών και του πολιτισμού. Το κεφάλαιο αποτελείται από τρεις διακριτές αλλά συμπληρωματικές και αλληλοσχετιζόμενες ενότητες.

- Η πρώτη ενότητα έχει ως κεντρικό θέμα την παρουσίαση των παραδοσιακών τεχνών και τεχνικών και τη σχέση τους με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Στο πρώτο μέρος επιχειρεί να αποσαφηνίσει το περιεχόμενο και τη σημασία των όρων παράδοση και λαϊκός πολιτισμός. Στο ίδιο πλαίσιο αναφέρεται στους χρηστικούς όρους πολιτισμική κληρονομία και πολιτισμικά αγαθά που κυριαρχούν στο δημόσιο λόγο των θεσμικών οργάνων προσλαμβάνοντας στο πέρασμα του χρόνου καθολική ισχύ. Στη συνέχεια ασχολείται με την παρουσίαση των παραδοσιακών τεχνών και τεχνικών και τη διάκρισή του από τους παρεμφερείς αλλά διακριτούς όρους λαϊκή τέχνη, χειροτεχνία, καλλιτεχνία. Το δεύτερο μέρος της ενότητας εστιάζει στις παραδοσιακές τέχνες και τεχνικές. Παρουσιάζεται η ιστορική διάσταση της ανάπτυξής τους και οι διαφορετικές μορφές που προσλαμβάνουν στο πλαίσιο της παραδοσιακής κοινωνίας. Παράλληλα διερευνάται ο ρόλος τους στην οικονομική και κοινωνική οργάνωση, οι κοινωνικές, οικονομικές και συμβολικές διαστάσεις των παραδοσιακών τεχνικών και τεχνών. Το τρίτο μέρος αφορά στην παρουσίαση του όρου της βιώσιμης ανάπτυξης και στη συσχέτισή του με την παράδοση. Η ισόρροπη ανάπτυξη εκφράζεται με τη διασύνδεση τοπικής κοινωνίας, φύσης, οικονομίας και πολιτισμού.

- Στη δεύτερη ενότητα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος είναι οι παραδοσιακές τέχνες και τεχνικές σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, οι συνθήκες εξάσκησής τους

σήμερα, οι θεσμικές και άτυπες δομές και πρακτικές διατήρησης, εκμάθησης και διάδοσής τους. Τέλος οι προοπτικές συμβολής τους στη βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών μέσα από μορφές εναλλακτικής επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της Κοινωνικής Οικονομίας. Αναλυτικά, στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται όλες οι διαστάσεις των παραδοσιακών τεχνών σήμερα. Η διατήρηση και προβολή τους ως «μουσειακά εκθέματα» αλλά και η εξάσκησή τους, όπου υπάρχει, στο παραδοσιακό πλαίσιο λειτουργίας. Ταυτόχρονα προβάλλονται οι νέες χρήσεις των παραγόμενων προϊόντων τους. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι συνέχειες και οι αλλαγές στο σύγχρονο περιοριστικό πλαίσιο για την εξάσκηση των συγκεκριμένων παραδοσιακών πρακτικών. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι προσπάθειες για τη διάσωση και τη διατήρησή τους. Το τελευταίο τμήμα αυτής της ενότητας αφορά στη σχέση παράδοσης, τοπικής οικονομίας και σύγχρονων μορφών επιχειρηματικότητας. Κεντρικό ζήτημα είναι η συμβολή της παράδοσης στη βιώσιμη ανάπτυξη και σε μορφές κοινωνικής οικονομίας.

- Η τρίτη ενότητα έχει ως επίκεντρο τον σχεδιασμό προτάσεων και αντίστοιχων δράσεων σε τοπικό επίπεδο, με άξονα τις παραδοσιακές τέχνες και τεχνικές. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται εγχειρήματα σχετικών τοπικών δράσεων. Στη συνέχεια, αναλύονται οι προϋποθέσεις οργάνωσης και συμμετοχικού σχεδιασμού προτάσεων βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης με βάση τις παραδοσιακές τέχνες και τεχνικές. Στο δεύτερο μέρος της ενότητας, προτείνονται δράσεις με άξονα τις παραδοσιακές τέχνες και τεχνικές σε τοπικό επίπεδο.

3. «Καταγραφές της προσφυγικής μνήμης, μεταφορές και μετασχηματισμοί πολιτισμικών φαινομένων και πρακτικών: Οι μικρασιάτες πρόσφυγες της Αττικής στο Αρχείο του Κέντρου Λαογραφίας», *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμος 33-34 (2010-2013), Αθήνα 2016, σελ. 667-685.

**Περίληψη:** Το άρθρο επιχειρεί να διερευνήσει όψεις του πολιτισμού των μικρασιατών προσφύγων που εγκαταστάθηκαν σε περιοχές της Αττικής, όπως έχουν καταγραφεί στο αρχείο του Κέντρου Λαογραφίας. Με την επισκόπηση του αρχειακού υλικού επισημαίνει στοιχεία του λαϊκού πολιτισμού των Μικρασιατών, που μεταφέρονται στους νέους τόπους εγκατάστασης, αλλά και τους μετασχηματισμούς και τις αλληλεπιδράσεις, τις αλλαγές και τις ασυνέχειες που τα χαρακτηρίζουν. Με βάση το περιεχόμενο του αρχείου, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική αλλά και τις ελλείψεις του, τον πλούτο αλλά και την ετερογένεια του υλικού του, θέτει το πλαίσιο για την περαιτέρω μελέτη της ιστορικής διάστασης των πολιτισμικών φαινομένων και πρακτικών. Η ανάγνωση του αρχειακού υλικού μέσα από σύγχρονες επιστημονικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις, δημιουργεί σύγχρονα ερευνητικά ερωτήματα. Ταυτόχρονα επισημαίνει την ανάγκη διαλόγου ανάμεσα στο αρχείο και τη σύγχρονη επιτόπια έρευνα, προκειμένου να διερευνηθούν διεξοδικά και να ερμηνευτούν οι μεταφορές και οι μετασχηματισμοί του λαϊκού πολιτισμού των μικρασιατών προσφύγων.

4. Καραχρήστος Ιωάννης και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Από το εθνογραφικό πεδίο στο αρχείο: Η οργάνωση ενός αρχείου ψηφιακών αφηγήσεων στις αρχές του 21ου αιώνα», *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμος 33-34 (2010-2013), Αθήνα 2016, σελ. 163-186.

**Περίληψη:** Οι πολυμεσικές βάσεις δεδομένων διαδραματίζουν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο του νέου τρόπου αφήγησης και καταγραφής ιστοριών, ο οποίος αναπτύσσεται αξιοποιώντας τις πρόσφατες θεωρητικές και μεθοδολογικές εξελίξεις στα επιστημονικά πεδία της προφορικής ιστορίας και της εθνογραφίας σε

συνδυασμό με τη ραγδαία εξάπλωση των ψηφιακών τεχνολογιών. Ένα τέτοιο εγχείρημα σχεδιάζεται στο Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και στηρίζεται στη χρήση της βάσης δεδομένων “Stories Matter” που αναπτύχθηκε στο “Centre for Oral History and Digital Storytelling” (Κέντρο Προφορικής Ιστορίας και Ψηφιακής Αφήγησης) του πανεπιστημίου Concordia του Καναδά. Στο κείμενο που ακολουθεί, παρουσιάζεται η επίδραση της ψηφιακής αφήγησης στο αρχείο του Κέντρου –τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν αλλά και τα ερωτήματα που παραμένουν ανοικτά– μέσα από παραδείγματα που προέρχονται από τις προσωπικές μας έρευνες.

5. Καραχρήστος Ιωάννης και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Εισαγωγή: Η Σμύρνη πριν το 1922» στο Καραχρήστος Ιωάννης, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)»*, Υμηττός 20-23 Σεπτεμβρίου 2012, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού, Δημοσιεύματα αρ. 32, Αθήνα 2016, σελ. 29-48.

**Περίληψη:** Το κείμενο που αποτελεί την Εισαγωγή στον τόμο των Πρακτικών του Συνεδρίου εκτός από την παρουσίαση της δομής του τόμου, επιχειρεί να θέσει τους άξονες μελέτης της αστικής ανάπτυξης της πόλης και του ρόλου της στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου από τον 17ο αιώνα ως την καταστροφή της, το 1922 με επίκεντρο την ελληνική κοινότητα της Σμύρνης και τον ρόλο της στη ζωή της πόλης, στο ιστορικό πλαίσιο, το οποίο συνδιαμορφώθηκε και από τις υπόλοιπες εθνοπολιτισμικές ομάδες. Καθώς στις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες που διαμορφώνονται σε όλη τη διάρκεια από τον 17ο αιώνα και έπειτα ως τις αρχές του 20ού αιώνα στον ευρωπαϊκό χώρο και στη Μεσόγειο, η Σμύρνη αποκτά τα χαρακτηριστικά, τις δομές και τις λειτουργίες μιας μεγάλης πόλης-λιμανιού στο πλαίσιο μιας δυναμικής και διαρκώς εξελισσόμενης διαδικασίας, η Εισαγωγή διερευνά ποιος χαρακτηρισμός θα απέδιδε αυτόν τον αναπτυσσόμενο αστικό χαρακτήρα στις συνθήκες της νεωτερικότητας. Καθώς η ανάπτυξη της πόλης συνδέεται άμεσα και άρρηκτα με την ανάδυση της νεωτερικότητας και κορυφώνεται στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και στο γύρισμα στον 20ό, όταν αποκτά εμφανή αστικό χαρακτήρα, μορφολογικά και λειτουργικά, στο κείμενο επιχειρείται να συνδεθεί αυτή η αναδύομενη αστικότητα της Σμύρνης με την έννοια της μητρόπολης, η οποία ερμηνεύει τη διαδικασία μετάβασης των πόλεων αλλά και τις ίδιες τις πόλεις στη νεωτερικότητα. Η Σμύρνη ως μητρόπολη συναντά την «εύθραυστη», όπως αποδείχθηκε ιστορικά, νεωτερικότητά της, σε μια διαδικασία αστικοποίησης που υποδηλώνει κάτι πιο συγκεκριμένο από επινοημένες ή μυθικές αναπαραστάσεις του παρελθόντος της.

6. «Στοιχεία παράδοσης και νεωτερικότητας στον λαϊκό πολιτισμό της Σμύρνης» στο Καραχρήστος Ιωάννης, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: «Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης της Ανατολικής Μεσογείου (17ος αι. - 1922)»*, Υμηττός 20-23 Σεπτεμβρίου 2012, Οργανωτής: Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού, Δημοσιεύματα αρ. 32, Αθήνα 2016, σελ. 397-413.

**Περίληψη:** Στο συγκεκριμένο κείμενο εξετάζεται η Σμύρνη ως προνομιακός τόπος μελέτης των πολλαπλών συναρθρώσεων της παράδοσης με τη νεω-τερικότητα. Το κείμενο διερευνά όψεις του «λαϊκού» πολιτισμού του ελληνικού πληθυσμού εντός του αναπτυσσόμενου αστικού πλαισίου της Σμύρνης, με στόχο μια ολική προσέγγιση του λαϊκού πολιτισμού της, η οποία να αναδεικνύει τον δυναμικό



χαρακτήρα του. Προσεγγίζει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων από τις αποκριάτικες εκδηλώσεις και τις θρησκευτικές γιορτές μεμονωμένων μεταναστευτικών ομάδων, μέχρι τη συνύπαρξη της σύγχρονης και λαϊκής ιατρικής, και τις νοηματικές μετατοπίσεις που υφίστανται οι έννοιες της αναψυχής και της διασκέδασης όχι μόνο στο παραδοσιακό πλαίσιο των πανηγυριών, αλλά και στις νεωτερικές μορφές διασκέδασης. Όλα τα παραπάνω αποτελούν πολιτισμικά φαινόμενα που αφορούν την πλειονότητα του ελληνισμού της πόλης και της ευρύτερης περιοχής και συμβάλλουν στη συγκρότηση κοινοτήτων και συλλογικοτήτων στους κόλπους του.

7. “Narrating” Local Identity in a Greek Border Community”, στο *Narratives Across Space and Time: Transmissions and Adaptations. Proceedings of the 15th Congress of the I.S.F.N.R. - International Society for Folk Narrative Research, (June 21-27, 2009 Athens)*, Academy of Athens, Hellenic Folklore Research Centre, Athens 2014, Vol. III, σελ. 95-110.

**Περίληψη:** Το συγκεκριμένο άρθρο διερευνά τους τρόπους με τους οποίους η τοπική κοινωνία στο Πληκάτι, μιας ορεινής κοινότητας του Γράμμου στα ελληνοαλβανικά σύνορα, επιχειρεί να προσδιορίσει την ιδιαίτερη ταυτότητά της μέσω της αφήγησης του παρελθόντος της. Μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα, η πλειοψηφία των κατοίκων ήταν ορθόδοξοι χριστιανοί αλλά στο χωριό ζούσαν μερικές μουσουλμανικές οικογένειες. Μετά την ένταξη του χωριού στο ελληνικό κράτος το 1913, ο μουσουλμανικός πληθυσμός αποχωρεί σταδιακά προς στην Αλβανία. Η θέση των συνόρων επιβάλλει στο χωριό έναν αμφίσημο χαρακτήρα. Οι κάτοικοι στο Πληκάτι είναι δίγλωσσοι, καθώς μιλούν ελληνικά και αλβανικά, αντικατοπτρίζοντας τις κοινωνικο-πολιτιστικές σχέσεις των κατοίκων του χωριού με τις γειτονικές κοινότητες, που σήμερα αποτελούν μέρος του αλβανικού κράτους, πριν από τη συγκρότηση των εθνών –κρατών και την χάραξη των συνόρων. Πολύ περισσότερο τα σύνορα, χωρίζουν μια περιοχή η οποία κατά την οθωμανική εποχή αποτελούσε σε μεγάλο βαθμό έναν σύνθετο πολιτιστικό ιστό με οικονομικές, κοινωνικές και θρησκευτικές αλληλεπιδράσεις. Με επίκεντρο την αφήγηση για την ίδρυση του χωριού, τον «ιδρυτικό μύθο» της κοινότητας, το άρθρο μελετά τον τρόπο με τον οποίο οι κάτοικοι στο Πληκάτι καλούνται να ξεπεράσουν τις ασυνέχειες στο χώρο και το χρόνο, να ορίσουν τον δικό τους τόπο και την τοπική τους ταυτότητα, να διαχειριστούν σε τοπικό επίπεδο εκείνα τα πολιτιστικά στοιχεία που συνθέτουν το εθνικό «εμείς».

8. «Οι μετασηματισμοί του ορεινού χώρου. Η περίπτωση των ορεινών βοσκοτόπων», στο *Celebrating Pastoral Life. Heritage and Economic Development, International Conference, 11-13 September 2014, Proceedings, Athens 2014*, σελ. 191-202.

**Περίληψη:** Η ανακοίνωση εξετάζει τις μεταμορφώσεις των ποιμενικών τοπίων στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα. Η ανακοίνωση εξετάζει τοπικές λογικές και πρακτικές διαλόγου των τοπικών κοινωνιών με τον χώρο για τη διαμόρφωση του φυσικού αλλά και του πολιτισμικού τους τοπίου. Εστιάζει σε ορεινές και ημιορεινές κοινότητες της κεντρικής και βόρειας Ελλάδας, στην Πίνδο (τα Άνω Πεδινά και το Πληκάτι του Νομού Ιωαννίνων, την Κρασιά Τρικάλων, το Περιβόλι Γρεβενών) και στον Παρνασσό (την Αράχωβα). Πρόκειται για τόπους που χωρίς να ενέχουν τη θέση του αντιπροσωπευτικού παραδείγματος, αποτελούν συγκεκριμένες εκφράσεις της πολλαπλότητας του ορεινού χώρου και των τοπίων του στην ελληνική επικράτεια. Σε μερικούς από αυτούς η κτηνοτροφία κατέχει τον πλέον καθοριστικό ρόλο, ιστορικά, στη συγκρότηση του οικονομικού, κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντός τους, σε άλλους όχι. Σε όλες τις

περιπτώσεις, ωστόσο, συμβάλλει αποφασιστικά στη δημιουργία των κοινοτικών τοπίων, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που προσδίνει στο χώρο η κτηνοτροφική πρακτική. Η ανακοίνωση παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο οι μετασχηματισμοί στις τοπικές κοινωνικές και οικονομικές δομές και οι συνακόλουθες μεταβολές στην αντίληψη και την πρόσληψη της έννοιας του αγροτικού τοπίου στο δεύτερο μισό του 20ού και στο ξεκίνημα του 21ου αιώνα, επηρεάζουν τα «ποιμενικά» χαρακτηριστικά αλλά και το ίδιο το αγροτικό τοπίο στον ορεινό χώρο.

9. «Οι εθιμικές πυρές και η συμβολική συγκρότηση της τοπικής ταυτότητας. Το κάψιμο του Γρηγοράκη στο Ληξούρι Κεφαλονιάς», στο *Πρακτικά Συνεδρίου: «Η φωτιά πηγή ζωής, δύναμης και καθαρμού»*, ΜΕΛΤ, Αθήνα 2013, σελ. 171-179.

**Περίληψη:** Με αφορμή το έθιμο «το Κάψιμο του Γρηγοράκη» στο Ληξούρι Κεφαλονιάς, στις 23 Ιουνίου την παραμονή τ' Αϊ Γιαννιού, το άρθρο εστιάζει στη συμβολή των εθιμικών πυρών στη συγκρότηση των τοπικών ταυτοτήτων. Με αναφορές τόσο σε σύγχρονες μορφές αναβίωσης των συγκεκριμένων δρώμενων, όπως για παράδειγμα τις πυρές της 24ης Ιουνίου (Γέννηση του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, τ' Αϊ Γιαννιού του Φανιστή ή Λαμπαδιάρη), το κάψιμο του Ιούδα την περίοδο του Πάσχα, τις χειμωνιάτικες πυρές κατά την περίοδο του Δωδεκαημέρου και τις αντίστοιχες της Αποκριάς, ιδιαίτερα στη Δυτική Μακεδονία, αλλά και εξετάζοντας παράλληλα τα δρώμενα αυτά στο πλαίσιο της παραδοσιακής κοινωνίας, το άρθρο εστιάζει στις πολύπλευρες διαστάσεις και στο μετασχηματισμό των συγκεκριμένων τελετουργιών από βίωμα σε αναπαράσταση. Επικεντρώνεται ωστόσο στη διαχρονική τους διάσταση ως κοινωνική πρακτική και στο ρόλο τους στη συμβολική συγκρότηση και την επιβεβαίωση της τοπικής ταυτότητα

10. «Χώρος, τόπος, τοπία: Οι πολλαπλές διαστάσεις των τοπικών κοινοτήτων και η σύγχρονη ερευνητική τους προσέγγιση. Το Περιβόλι Γρεβενών», στο *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου 100 χρόνια Ελληνικής Λαογραφίας (1909- 2009)*, Αθήνα 11-13 Μαρτίου 2009, περιοδικό *Λαογραφία*, τόμ. 42 (2013), σελ. 793 – 817.

**Περίληψη:** Με αντικείμενο μελέτης συγκεκριμένες ορεινές κοινότητες της Πίνδου, το άρθρο αναφέρεται στις συζητήσεις για τη σχέση του πολιτισμού με τις αντιλήψεις του χώρου, στον προβληματισμό δηλαδή για ζητήματα όπως η ιδεολογική αναπαράσταση του τόπου, η ερμηνευτική λειτουργία του τοπίου αλλά και στην αμφισβήτηση της τοπικής οριοθέτησης της ταυτότητας. Προσεγγίζει δηλαδή τις έννοιες του χώρου, του τόπου και του τοπίου, της εντοπιότητας και της «απεδαφοποίησης» της ταυτότητας, ζητήματα που υπερβαίνουν μονοσήμαντες τοπικές προσεγγίσεις και παραπέμπουν σε υπερτοπικές θεωρήσεις. Η μελέτη του τοπικού και οι θεματικές με τις οποίες συνδέεται - το βίωμα, η μνήμη και η αναπαράσταση-, ο επαναπροσδιορισμός των διαστάσεων του χώρου, η μελέτη της τοπικής ιδιαιτερότητας μέσα από την ιστορικότητά της και τις δομικές συναρθρώσεις της, η σχέση τελικά της παράδοσης με τη νεωτερικότητα, αποτελούν αντικείμενο προβληματισμού τόσο στο εσωτερικό των ανθρωπιστικών επιστημών αλλά και θέμα ευρύτερου διεπιστημονικού διαλόγου και διαμορφώνουν το πλαίσιο για τη διεύρυνση της θεωρητικής και μεθοδολογικής οπτικής της Λαογραφίας.

11. «Οι λογοτεχνικές αναπαραστάσεις του παραδοσιακού πολιτισμού. Ζητήματα πρόσληψης και τεκμηρίωσης της λαογραφικής / εθνογραφικής πληροφορίας σε επίπεδο πρακτικής άσκησης», στο *Πρακτικά Συνεδρίου Λαϊκός πολιτισμός και έντεχνος λόγος (Ποίηση - Πεζογραφία - Θέατρο)*, Αθήνα 8-12 Δεκεμβρίου 2010, ΚΕΕΛ, Αθήνα 2013, σελ.377 – 392.

**Περίληψη:** Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να διερευνήσει μια πτυχή των σχέσεων του παραδοσιακού πολιτισμού με την έντεχνη δημιουργία, τη χρήση δηλαδή των λογοτεχνικών κειμένων ως μια τάξη τεκμηρίων ανάμεσα στις άλλες στη λαογραφική / εθνογραφική έρευνα, ενταγμένες στο ευρύτερο δίκτυο των διαδραστικών σχέσεων Λαογραφίας και Λογοτεχνίας. Με αφορμή την κατάθεση στο αρχείο του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας ενός μεγάλου αριθμού από εργασίες φοιτητών στα πλαίσια του μαθήματος της Λαογραφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, από το αρχείο της διδάσκουσας και τ. διευθύντριας του Κ.Ε.Ε.Λ. κ. Πολυμέρου-Καμηλάκη, όπου αφορούν έρευνα δευτερογενούς υλικού στην κατηγορία της Φιλολογικής Λαογραφίας επικεντρωμένη κατά κύριο λόγο στην ανίχνευση λαογραφικών στοιχείων στο έργο γνωστών λογοτεχνών και ποιητών, όπως ο Παπαδιαμάντης, ο Ξενόπουλος, ο Θεοτόκης, ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Εμπειρικός κ.ά., επιχειρείται να διερευνηθούν μια σειρά ζητημάτων σχετικών με τη χρήση του λογοτεχνικού υλικού στη λαογραφική / εθνογραφική έρευνα και ειδικότερα την πρόσληψη και την τεκμηρίωση του στα πλαίσια του Κέντρου Λαογραφίας. Τα ζητήματα της αξιοπιστίας της διαμεσολαβημένης πληροφορίας του λογοτεχνικού έργου, του καθορισμού ιστορικά και μορφολογικά του υλικού προς μελέτη, των θεματικών προς διερεύνηση, της πολυδιάστατης τελικά πρόσληψης και ερμηνείας των λογοτεχνικών έργων με τις αναγκαίες διεπιστημονικές συναντήσεις, θέτουν ερωτήματα που η διερεύνησή τους μπορεί να δώσει απαντήσεις τόσο στον πρωταρχικό προβληματισμό για την αναγκαιότητα της συγκέντρωσης ενός παρόμοιου αρχειακού υλικού όσο και στα ζητήματα τεκμηρίωσής του.

12. “Between City and Village: Cultural Practices, Socio-economic Relations and Fluid Localities”, *International Journal of Anthropology*, Volume 27, Issue 3 (July – September) 2012, σελ. 197-206.

**Περίληψη:** Η ανακοίνωση επιχειρεί να εξετάσει τις σχέσεις ανάμεσα σε πολιτισμικές, κοινωνικές και οικονομικές πρακτικές με επίκεντρο τον τρόπο με τον οποίο καταγόμενοι από ορεινές κοινότητες της Ελλάδας προσπαθούν να συγκροτήσουν την πολιτισμική τους ταυτότητα ανάμεσα σε δύο συχνά αντίρροπους τόπους, αυτόν της καταγωγής και αυτόν της μόνιμης κατοικίας τους στα αστικά κέντρα. Μετά την οικονομική αποδιάρθρωση των ορεινών χωριών και την αναζήτηση οικονομικής διεξόδου στα αστικά κέντρα, η αποδιάρθρωση – στα όρια της διάρρηξης (φαινομενικά) - του κοινωνικού ιστού στο χωριό επιχειρείται να αντικατασταθεί από την ανάπτυξη μιας διαφορετικής κοινοτικής αλληλεγγύης με επίκεντρο την «πατρώα γη». Αυτό σε αρκετές περιπτώσεις οδηγεί στην ανασύσταση του εναλλακτικού κοινοτικού ιστού και την απόπειρα δημιουργίας ενός νέου οικονομικού περιβάλλοντος στα χωριά πια στο περιθώριο και συχνά πέρα από τους κανόνες της αγοράς. Οι παραπάνω διεργασίες δημιουργούνται σε ένα πλαίσιο που συμπληρώνεται από τις μορφές αστικοποίησης του ορεινού χώρου, το σύνολο των κοινωνικο-οικονομικών ανισοτήτων που συνδέονται με την ιεράρχηση των πολιτισμικών πρακτικών και αξιών και συμβάλλουν στο μετασχηματισμό της ταυτότητας των ορεινών κοινοτήτων.

13. «Η προσέγγιση του παραδοσιακού πολιτισμού στη Μικρά Ασία, τον Πόντο και τη Θράκη από το Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών», Πρακτικά, *1ο Συμπόσιο “Μικρά Ασία. Ιστορία, Πολιτισμός, Μνημεία”*, διοργάνωση Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και Σύλλογος Μικρασιατών Πτολεμαΐδας, 8-9 Νοεμβρίου 2009, Πτολεμαΐδα 2010, σ. 198 - 208.

**Περίληψη:** Το θέμα του Συμποσίου «Μικρά Ασία, Ιστορία, πολιτισμός και Μνημεία» θέτει ως επίκεντρο το χώρο της Μικράς Ασίας, μετατοπίζει δηλαδή την εστίαση από τον επιθετικό προσδιορισμό «προσφυγικό», που συνήθως επικαλύπτει την αναφορά σε κάθε σχετικό ζήτημα.

Με αυτόν τον κατευθυντήριο άξονα το άρθρο επιχειρεί να εξετάσει δύο ζητήματα. Με κύρια αναφορά στο «Αρχείο Χειρογράφων» του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας (Κ.Ε.Ε.Λ.) της Ακαδημίας Αθηνών, παλιότερα γνωστό ως Λαογραφικό Αρχείο, επιχειρεί να διερευνήσει τη μελέτη του παραδοσιακού πολιτισμού των Ελλήνων της Μικράς Ασίας μέσα από τα οργανωμένα πλαίσια θεσμικών ερευνητικών φορέων, έχοντας ως σημείο τομή το 1922. Σε ένα δεύτερο επίπεδο επιχειρεί μια πρώτη προσέγγιση των δεδομένων που μας προσφέρει αυτή η έρευνα. Στόχος είναι να σκιαγραφηθούν οι άξονες μέσα από τις οποίες μπορεί να επιχειρηθεί η πραγμάτευση σήμερα, του «παραδοσιακού» ή μη, πάντως του πολιτισμού των Μικρασιατών Ελλήνων πιο συγκεκριμένα, γιατί η γενική αναφορά στον «Πολιτισμό» της Μικράς Ασίας αποτελεί ένα ευρύτερο ζήτημα που περικλείει ένα πλήθος πολιτισμικών, θρησκευτικών, εθνοτικών διαφοροποιήσεων.

14. Ευάγγελος Καραμανές και Ποτηρόπουλος Παρασκευάς, «Η Ψηφιοποίηση του Αρχείου της «Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας Αθαμανίας (Φ.Α.Τ.Α.)», στο Ευάγγελος Καραμανές, Παρασκευάς Ποτηρόπουλος (επιμ.), *Το αρχείο της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας της Αθαμανίας και η ψηφιοποίησή του από το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, (Τρίκαλα 15 Νοεμβρίου 2008), Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Τζούρτζια της Αθαμανίας, Τρίκαλα 2010, σ. 21-60.

**Περίληψη:** Το άρθρο παρουσιάζει το Αρχείο της «Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζούρτζιας Αθαμανίας», με αφορμή την ψηφιοποίησή του από το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας. Με σημείο αναφοράς το Αρχείο επιχειρείται η ανάδειξη του ρόλου της Αδελφότητας στην τοπική κοινωνία στη διάρκεια της λειτουργίας της, περισσότερο από έναν αιώνα. Σε αυτή την περίοδο όχι μόνο συμπληρώνει αλλά σε πολλές περιπτώσεις υπερβαίνει με την πολυδιάστατη λειτουργία της, το ρόλο της κοινοτικής αρχής, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της προικοδοσίας και του δανεισμού των μελών της. Διαχρονικά λειτουργεί ως μέσο προσαρμογής και μορφή κοινωνικότητας στους τόπους διασποράς των μελών της από τη μια αλλά και ως διάυλος επικοινωνίας με τον τόπο τους από την άλλη συμβάλλοντας στην εμπέδωση της συλλογικής τοπικής ταυτότητας.

Παράλληλα η ψηφιοποίηση αποσκοπεί στη διάσωσή του Αρχείου με τη διατήρηση ψηφιακών αντιγράφων του στο Κέντρο Λαογραφίας και στη διευκόλυνση της μελέτης του από τους ερευνητές. Μέσω της ψηφιοποίησης θα γίνουν προσιτά τα ψηφιοποιημένα τεκμήρια στον ειδικό ερευνητή, στον απομακρυσμένο χρήστη αλλά και στην εκπαιδευτική κοινότητα, εξασφαλίζοντας ένα εντελώς νέο πλαίσιο δυνατοτήτων για την αξιοποίηση του πλούσιου αυτού υλικού.

Τέλος με το παράδειγμα της ψηφιοποίησης του συγκεκριμένου Αρχείου αναδεικνύεται η σύνδεση του Κέντρου Λαογραφίας με τους εθνοτοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους για τη διάσωση, μελέτη και διατήρηση των στοιχείων του Λαϊκού Πολιτισμού.

15. «Ο πολυτοπικός χαρακτήρας της βλάχικης κοινότητας. Το παράδειγμα της Κρανιάς Ασπροποτάμου», Πρακτικά 9ου Συμποσίου Ιστορίας, Λαογραφίας, Βλάχικης παραδοσιακής Μουσικής και Χορού με θέμα: «Ο Ασπροπόταμος στο Χώρο και το Χρόνο», Τρίκαλα, 2008, σ. 204 -217.

**Περίληψη:** Η ανακοίνωση καταγράφοντας τις πολλαπλές και πολύμορφες μετακινήσεις της τοπικής κοινωνίας της Κρανιάς Ασπροποτάμου και τους πολλαπλούς χώρους διασποράς της, επιχειρεί να διερευνήσει τον διαρκώς μεταβαλλόμενο χαρακτήρα της τοπικής ταυτότητας. Με άξονα την κινητικότητα στο διευρυμένο «κοινωνικό» και «γεωγραφικό» χώρο των κατοίκων της Κρανιάς, μια σειρά από νεωτερικά στοιχεία συναρθρώνονται με ό,τι συνιστά τον «παραδοσιακό» τρόπο ζωής και μεταβάλλουν το χαρακτήρα των χωρικών, κοινωνικών και οικονομικών τους σχέσεων. Οι μετακινήσεις από και προς το χωριό, οι διαδοχικοί και ποικίλοι αποχωρισμοί, που παρατηρούνται στον ιστορικό χρόνο, αναδεικνύουν τους τόπους της κίνησης, τους πολλαπλούς χώρους αναφοράς και τις χρονικές «παύσεις» που χαρακτηρίζουν τις μορφές κατοίκησης και μεταβάλλουν το κανονιστικό πρότυπο της τοπικότητας, θεμελιωμένο στην αντίληψη μιας σταθερής – χωρικά και κοινωνικά – κοινότητας, πολύ πριν την επικράτηση των σύγχρονων αλλαγών και τάσεων της νεωτερικότητας. Πολύ περισσότερο η διάχυση του κοινοτικού χώρου σε πολλαπλά σημεία αναφοράς «φαίνεται» να αμφισβητεί την κυριαρχία του γεωγραφικού χώρου της κοινότητας ως συστατικό χαρακτηριστικό, διαφοροποιητικό γνώρισμα, συμβολικό πεδίο, υπόστρωμα και όριο της τοπικής ταυτότητας.

16. «Πρακτικές διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς στα Άνω Πεδινά Ζαγορίου», στο Δ. Ρόκος (επιμ.), *Η Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της Ηπείρου* (πρακτικά 4ου συνεδρίου του Ε.Μ.Π. και ΜΕ.Κ.Δ.Ε), Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, Τόμος II, εκδ. Λιβάνη, Αθήνα 2007, σ. 373-394.

**Περίληψη:** Η ανακοίνωση εξετάζει τη μορφή και το περιεχόμενο των στρατηγικών επιβίωσης σε μια ορεινή κοινότητα στο Ζαγόρι Ιωαννίνων. Τα Άνω Πεδινά Ζαγορίου συγκεντρώνουν όλα εκείνα τα στοιχεία για να χαρακτηριστούν μειονεκτική περιοχή: δημογραφική συρρίκνωση, αποδιάθρωση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών δομών. Η μελέτη στηρίζεται σε εμπειρικά εθνογραφικά δεδομένα και την ιστορική έρευνα και εστιάζει στον παράγοντα της πολιτισμικής κληρονομιάς ως ιδιαίτερης στρατηγικής για την επιβίωση και άξονα ανάπτυξης της κοινότητας. Εξετάζει δηλαδή τις πρακτικές διαχείρισης της παράδοσης και του φυσικού περιβάλλοντος, με τις οποίες η τοπική κοινωνία αναζητά τη διέξοδο από την κρίση και επιχειρεί να καθορίσει τους δικούς της όρους βιώσιμης ανάπτυξης. Προκειμένου να ερμηνεύσει τις συγκεκριμένες πρακτικές, εξετάζει τη σχέση τους με το ιστορικά συγκροτημένο τοπίο του παραδοσιακού πολιτισμού της, το ρόλο των σύγχρονων αντιλήψεων στη διαμόρφωσή τους και την πίεση των εξωτερικών καταναγκασμών.

Σε αυτό το εγχείρημα εντοπίζει τη δυναμική της κοινότητας αλλά και τις αδυναμίες της, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα το βαθμό και τις μορφές εξάρτησης από υπερτοπικούς μηχανισμούς για την επιβίωσή της.

Διαπιστώνει τελικά ότι η διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς λειτουργεί και ως πεδίο συγκρότησης της τοπικής πολιτισμικής ταυτότητας. Με την επίκληση της ιστορικής μνήμης και της βιωμένης εμπειρίας, οι κάτοικοι των Άνω Πεδινών επιχειρούν να ξεπεράσουν τις ασυνέχειες στο χώρο και το χρόνο. Καθώς διαπραγματεύονται τη σχέση τους με τον τόπο και την ιστορία, για να διαμορφώσουν το σύγχρονο κοινωνικό και πολιτισμικό τοπίο της κοινότητας, δημιουργούν την αίσθηση της κοινής ταυτότητας.

17. «Χοροί και χώροι. Συμβολικές διαστάσεις της τοπικής ταυτότητας στην Κρανιά Τρικάλων», στο Κ. Πανοπούλου (επιμ.), *3<sup>ο</sup> Συνέδριο Λαϊκού Πολιτισμού: Χορός και πολιτισμικές ταυτότητες στα Βαλκάνια*, Σέρρες 2006, σ. 227-239.

**Περίληψη:** Η ανακοίνωση διερευνά τις συμβολικές διαστάσεις της τοπικής ταυτότητας στην Κρανιά Τρικάλων με άξονα τη σχέση ανάμεσα στο χορό και στους χώρους επιτέλεσής του.

Πιο συγκεκριμένα εξετάζει την πολιτισμική πρακτική του χορού, με χρονικό ορίζοντα τον 20<sup>ό</sup> αιώνα, σε δύο διαφορετικά πλαίσια επιτέλεσής του, χρονικά και χωρικά. Το πρώτο αφορά στο πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής με χώρο αναφοράς το χοροστάσι του χωριού και το δεύτερο στις γιορτές και τα γλέντια σε συγκεκριμένους πανηγυρότοπους και στην κεντρική πλατεία του χωριού.

Και στις δύο περιπτώσεις οι χοροί και οι χώροι που πραγματοποιούνται αποτελούν συμβολικές διαστάσεις της τοπικής πολιτισμικής ταυτότητας. Εκφράζουν, δηλαδή, ιστορικά προσδιορισμένες κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις, ιδεολογικές αντιλήψεις και πρότυπα συμπεριφοράς, που συγκροτούν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της τοπικότητας. Ταυτόχρονα λειτουργούν και σε μια άλλη κατεύθυνση. Οι διαφορετικοί χοροί στα συγκεκριμένα χωρικά και χρονικά πλαίσια δείχνουν τους τρόπους με τους οποίους η τοπική κοινωνία επιδιώκει κάθε φορά την ισορροπία ανάμεσα στην παράδοση και στα νεωτερικά στοιχεία. Τους τρόπους που επιχειρεί να συγκεράσει τις συνέχειες με τις ασυνέχειες, να διαχειριστεί τις εντάσεις και τους διαχωρισμούς, να αναζητήσει τα στοιχεία εκείνα που συγκροτούν την κοινή ταυτότητα και συμβολίζουν τη συνοχή της κοινότητας.

18. «Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης. Προσφυγική συνείδηση και συλλογική ταυτότητα», στο Χρ. Χατζητάκη-Καψωμένου (επιμ.), *«Ελληνικός παραδοσιακός πολιτισμός, Λαογραφία και Ιστορία»*, πρακτικά συνεδρίου στη μνήμη της Άλ. Κυριακίδου-Νέστορος (Θεσσαλονίκη 1998), *Παρατηρητής*, Θεσσαλονίκη 2001, σ. 262-272.

**Περίληψη:** Το θέμα που διαπραγματεύεται η ανακοίνωση είναι οι διαδικασίες που συγκροτούν, από γενιά σε γενιά, την προσφυγική και τοπική ταυτότητα των κατοίκων της Νέας Μηχανιώνας Θεσσαλονίκης, στις διαστάσεις που προσδιορίζονται από τη συλλογική μνήμη του παρελθόντος όπως επίσης από τη συγκεκριμένη πραγματικότητα της προσφυγικής κοινότητας και τα συμβολικά χαρακτηριστικά και αφορά στο ευρύτερο ζήτημα σχετικά με τις μακροπρόθεσμες κοινωνικές και ιδεολογικές συνέπειες της αποκατάστασης των προσφύγων του 1922. Παράλληλα αφορά στην προβληματική που αναπτύσσεται στην Κοινωνική Ανθρωπολογία και Λαογραφία, σχετικά με την ανασυγκρότηση του παρελθόντος μέσα από συλλογικές αναπαραστάσεις, την ανάδειξη δηλαδή της ιστορικής διάστασης στην ανάλυση των κοινωνικοπολιτισμικών σχέσεων.

19. «Η φωτογραφία ως μαρτυρία», περιοδικό *Περίαπτο*, τ.2, 2000, σ. 18 -28.

**Περίληψη:** Η φωτογραφία ως πηγή πληροφοριών, ως τεκμήριο της τοπικής ιστορίας, είναι το αντικείμενο του συγκεκριμένου άρθρου. Η τοπική κοινωνία είναι η Έδεσσα και η συγκεκριμένη χρονική περίοδος είναι οι δύο πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Με αφορμή τις προσωπογραφίες των Εδεσσαίων, όπως παρατίθενται στα Δημοτικά αρχεία και πιο συγκεκριμένα στα Βιβλία Πρωτοκόλλου εκείνης της περιόδου, σε συνδυασμό με άλλες αρχειακές πηγές και προφορικές μαρτυρίες, επιχειρείται να διερευνηθούν πτυχές της ιστορίας αλλά και της καθημερινότητας στην Έδεσσα στη διάρκεια των 2 πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνα.

20. «Οργάνωση και χρήση του χώρου στον οικισμό Περιβόλι της Πίνδου: Αλλαγές στον τρόπο ζωής στη διάρκεια του 20ού αιώνα», *Περίαπτο*, τ. 1, 1998, σ. 21-28.

**Περίληψη:** Το άρθρο επιχειρεί να διερευνήσει τις επιπτώσεις στην οργάνωση του δομημένου χώρου στον οικισμό Περιβόλι Γρεβενών, από τις αλλαγές στον τρόπο ζωής της τοπικής κοινωνίας των ημινομάδων κτηνοτρόφων, κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα.

Η τομή στην οργάνωση του χώρου αποτυπώνει τις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους και με τη φύση, τις συμπεριφορές, το συγκεκριμένο τρόπο ζωής, την πολυμορφία και την ιδιαιτερότητα της τοπικής κοινωνίας στη συνάρθρωσή της με το ευρύτερο πολιτισμικό και κοινωνικό σύνολο.

Χρονικός ορίζοντας επιλέγεται ο 20ός αιώνας. Στη συγκεκριμένη περίοδο το Περιβόλι υπόκειται στον κοινωνικό μετασχηματισμό που γνωρίζει η ελληνική ύπαιθρος στα πλαίσια της ιστορικής μετάβασης της ελληνικής κοινωνίας προς μια νέα κατάσταση πραγμάτων. Το νέο συναρθρώνεται με το παλιό διαμορφώνοντας νέα δεδομένα στις κοινωνικές σχέσεις, νέες μορφές πολιτισμικής έκφρασης

21. «Η Οργάνωση του Χώρου στο Περιβόλι της Πίνδου» στο Β. Νιτσιάκος (επιμ.), «*Το Περιβόλι της Πίνδου: Αναζητώντας την Κοινότητα του σήμερα, Ιχνηλατώντας την Κοινωνία του χθες*», Τρίκαλα 1995, σ. 59 -99.

**Περίληψη:** Σε αυτή τη μονογραφία, ουσιαστικά, για το Περιβόλι Γρεβενών, το συγκεκριμένο άρθρο αποτελεί το κεφάλαιο που αναφέρεται στον χώρο και επιχειρεί μέσα από τη μελέτη της οργάνωσης και της χρήσης του από τους κατοίκους του οικισμού να προσεγγίσει την τοπική κοινωνία.

Με εργαλείο την «παρατήρηση», την «καταγραφή», την «ανάλυση» και τη «σύνθεση», παρουσιάζεται η ιστορική συγκρότηση και οριοθέτηση του οικισμού, η οικιστική δομή του, η οριοθέτηση του κοινοτικού χώρου, καταγράφονται ο κοινωνικός, πολιτισμικός και οικονομικός χώρος της κοινότητας τόσο στο παρελθόν, όσο και στο παρόν. Το Περιβόλι παρουσιάζεται, συμπερασματικά, ως το γεωγραφικό σημείο που ιστορικά προσδιορίζει μια κοινωνική ομάδα με ιδιαίτερα πολιτιστικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά.

22. «Εβδομήντα χρόνια από την ίδρυση της Νέας Μηχανιώνας», στο «*Εβδομήντα χρόνια Νέα Μηχανιώνα*», έκδοση Γραφείου Τύπου του Δήμου Νέας Μηχανιώνας, Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 8-18.

**Περίληψη:** Η Νέα Μηχανιώνα είναι ένας από τους οικισμούς που ιδρύθηκαν στον ελλαδικό χώρο, μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922., από πρόσφυγες στην πλειοψηφία τους με καταγωγή από τη Μηχανιώνα της Κυζίκου. Με τη δημιουργία του οικισμού και το όνομα που του έδωσαν δήλωσαν την ανάγκη για τη Συνέχεια, την προσπάθεια για τη διατήρηση της μνήμης, φαινόμενο που παρατηρείται στους περισσότερους οικισμούς που ίδρυσαν οι πρόσφυγες. Ο ορισμός του γεωγραφικού χώρου, λειτούργησε όχι μόνο ως ανάμνηση του τόπου καταγωγής αλλά και ως προσαρμογή στο νέο τόπο εγκατάστασης, ώστε να γίνει οικείος. Ταυτόχρονα αποτέλεσε απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη της νέας κοινωνικότητας, συμβάλλοντας στην ανασύσταση του κοινωνικού και συμβολικού χώρου, πράξη αναγκαία για τη συνοχή της κοινότητας. Με την ονομασία αυτή, Νέα Μηχανιώνα, υποδηλώνεται η πατρογονική εστία, διατηρείται η ιδιαίτερη Πατρίδα, ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες που συνέβαλλε στη συντήρηση της ταυτότητας με την εγκατάσταση των προσφύγων στο νέο τους χώρο.

Στα 70 χρόνια ιστορία της, η Νέα Μηχανιώνα, ως ζωντανός κοινωνικός οργανισμός, έγινε η Πατρίδα για τους πρώτους Μικρασιάτες πρόσφυγες αλλά και τις νεότερες

γενιές, όπως και για τους Ίμβριους πρόσφυγες του 1960 και νέους κατοίκους από άλλες περιοχές της χώρας και οικονομικούς πρόσφυγες.